

Rozpoczął się Rok Święty, czas łaski

W Boże Narodzenie rozpocznie się Rok Święty 2025, czas szczególnej łaski i błogosławieństwa Bożego. Każdy z ruchów zastawia się jak tę łaskę podjąć i się nią dzielić z innymi. Jak ożywić nadzieję?, Jak ją pogłębiać? To są tematy zadane nam przez Ojca św. Franciszka na nadchodzący rok. Dziś, kiedy tak łatwo zagubić nadzieję patrząc na świat i to się wokół nas dzieje potrzebujemy poszukiwać nowych dróg jej ożywienia.

W Serwisie ORRK znajdziemy też inspiracje pozwalające pogłębić nasze apostołstwo, pełniej je rozwinać. Jak towarzyszyć świeckim w rozwoju ich apostołstwa? Jest to owoc rozwoju synodalności między nami.

Życzenia z okazji świąt Bożego Narodzenia

W tym objawiła się miłość Boga ku nam, że zesłał Syna swego Jednorodzonego na świat, abyśmy życie mieli dzięki Niemu. (1 Jan 4,9)

Jezus, rodząc się z Maryi Dziewicy, obdarzył nas prawdziwą nadzieją. Wobec różnych niepokoїв i przeciwności świata, w czasie zamętu, potrzebujemy jej bardzo w naszych sercach, ogniskach domowych i ludzkości.

Z okazji Świąt Bożego Narodzenia, wszystkim członkom ruchów i stowarzyszeń oraz ich rodzinom, życzymy napełnienia Duchem Świętym, Duchem Nadziei, który nieustannie rodzi w nas nadzieję oraz otwiera na Królestwo Boże.

Życzymy, aby w tym Nowym Roku, Świętym Roku 2025 Bóg obdarzył Was nadzieją nie tylko w sercu, ale nadzieją, która przenika wszelkie relacje, rodziny, wspólnoty, i społeczności, w których egzystujemy. Niech Jezus Chrystus obdarzy nas zdrowiem, odrodzi zapał w służbie dzielenia się Dobrą Nowiną oraz dopomoże rozwijać nasze wspólnoty i ruchy, tak aby jak najwięcej ludzi mogło skorzystać z ich charyzmatów.

Regina Pruszyńska
Wiceprzewodnicząca ORRK

O. Adam Schulz SJ
Przewodniczący ORRK

Boże Narodzenie, 2024 R.P.

Spis treści

- Życzenia z okazji świąt Bożego Narodzenia	1
- „Jak godnie uczcić Jubileusz 2025 roku?” - Regina Pruszyńska, ORRK	2
- Inspiracje płynące z Synodu Biskupów dla ruchów – o. Adam Schulz SJ, ORRK	6
- Jak towarzyszyć świeckim w rozwoju ich apostołstwa? – o. Adam Schulz SJ, ORRK	9
- Wizja Spotkań Małżeńskich w Roku Świętym 2025 - Irena i Jerzy Grzybowski	19
- Rok Święty w Archidiecezji Katowickiej - Magdalena i Franciszek Ręka	20
- Jaka jest kondycja Kościoła w Polsce na podstawie raportu ISKK?	22
- Spotkania zarządu PFROŻ z bp. Markiem Marczakiem, Sekretarzem Generalnym KEP	23
- Dzień skupienia Ruchu Rodzin Nazaretańskich	24
- Apostołstwo Dobrej Śmierci u św. Mikołaja	25
- 30-lecie Stowarzyszenia Pomocników Mariańskich	26
- Kalendarz najbliższych spotkań ORRK	28

„Jak godnie uczcić Jubileusz 2025 roku?”

Jubileusz jest czasem niezwykle łaski, którą daje nam Pan Bóg. Ten święty czas ma swoje korzenie biblijne. W Izraelu co 50 lat obchodzony był jubileusz, jako rok dodatkowy po cyklu siedmiu pełnych lat szabatowych (por. Kpł 25, 8-13). Stanowiło to doskonałą okazję do przywrócenia prawidłowej relacji z Panem Bogiem, między ludźmi i z całym stworzeniem. Jubileusz obejmował przebłaganie za grzechy, powrót do swej własności i odpoczynek całej ziemi.

Ewangelia św. Łukasza, cytując proroka Izajasza, opisuje misję Jezusa w ten sposób: „Duch Pański spoczywa na mnie; ponieważ mnie namaścił i posłał mnie, abym ubogim niósł dobrą nowinę, więźniom głosił wolność, a niewidomym przejrzenie; abym uciśnionych odsyłał wolnymi, abym obwoływał rok łaski od Pana” (Łk 4, 18-19; por. Iz 61, 1-2).

Rok 2025 jest kolejnym rokiem jubileuszowym. Jego hasło brzmi: „Pielgrzymi nadziei”. Logo Jubileuszu ukazuje obejmującą się wzajemnie ludzkość przybywającą z czterech stron świata, na morzu symbolizującym trudności życia. Widzimy krzyż Chrystusa jako znak komunii - krzyż ma kształt żagla i zakończony jest kotwicą tonącą w morzu, co jest symbolem nadziei, wiary, bezpieczeństwa i pewności w zwycięstwo dobra nad złem.

Hymn Jubileuszu, którego refren kończy się słowami „Jezu, ufam Tobie”, jest już śpiewany w niektórych diecezjach.

Ojciec święty Franciszek w modlitwie jubileuszowej odwołuje się do cnót teologalnych: wiary, nadziei, miłości: „Ojcze, który jesteś w niebie, przez wiarę, którą nam dałeś w Twoim Synu Jezusie Chrystusie, naszym Bracie, i płomień miłości rozlany w sercach naszych przez Ducha Świętego, niech rozbudzą w nas błogosławioną nadzieję na nadejście Twego Królestwa. Niech Twoja łaska przemienia nas w oddanych siewców nasion ewangelicznych. Niech ludzkość i wszechświat wzrastają w ufnym oczekiwaniu na nowe niebo i nową ziemię, kiedy moce zła zostaną pokonane i objawi się Twoja chwała na wieki. Łaska Jubileuszu niech ożywi w nas – *Pielgrzymach Nadziei*, pragnienie dóbr niebiańskich i wyleje na cały świat radość i pokój naszego Zbawiciela. Tobie, Boże błogosławiony i wieczny, niech będzie cześć i chwała na wieki. Amen”.

Bulla ogłaszająca Rok Święty

Inspiracją do podjęcia działań w przeżywaniu Jubileuszu 2025 jest Bulla *Spes non confundit* (Nadzieja zwieść nie może), ogłaszająca Rok Święty, opublikowana 9 maja 2024 r. Papież podkreśla w niej, że Jubileusz to czas żywego i osobistego spotkania z Panem Jezusem. Podejmuje refleksję nad fragmentami *Listu do Rzymian*. „Nadzieja zawieść nie może, ponieważ miłość Boża rozlana jest w sercach naszych przez Ducha Świętego, który został nam dany” (Rz 5,1-2.5) – pisze św. Paweł. Papież Franciszek życzy, aby Jubileusz był dla wszystkich okazją do ożywienia nadziei.

Jak ożywić nadzieję?

„Nadzieja rodzi się w istocie z miłości i opiera się na miłości, która wypływa z Serca Jezusa przebitego na krzyżu: «Jeżeli bowiem, będąc nieprzyjaciółmi, zostaliśmy pojednani z Bogiem przez śmierć Jego Syna, to tym bardziej, będąc już pojednani, dostąpimy zbawienia przez Jego życie»” (Rz 5, 10) – pisze Franciszek i dodaje, że nadzieja opiera się na wierze i karmi się miłością, a tym samym pozwala iść naprzód w życiu.

Bulla cytuje dalej św. Pawła, który zaznacza, że „Duch Święty w trudnościach podtrzymuje nadzieję” (Rz 8, 35.37-39).

„Chlubimy się także z ucisków, wiedząc, że ucisk wyrabia wytrwałość, a wytrwałość – wypróbowaną cnotę, wypróbowana zaś cnota – nadzieję” (Rz 5, 3-4) – podkreśla św. Paweł. A Franciszek przypomina w bulli, że dla Apostoła Narodów „ucisk i cierpienie są typowymi warunkami tych, którzy głoszą Ewangelię w kontekście niezrozumienia i prześladowań (por. 2 Kor 6, 3-10). Ale w takich sytuacjach przez ciemność przebija się światło: odkrywamy, jak ewangelizacja podtrzymywana jest przez moc płynącą z krzyża i zmartwychwstania Chrystusa. A to prowadzi do rozwoju cnoty ściśle związanej z nadzieją: *cierpliwości*. Nawykliśmy już, by chcieć wszystkiego i natychmiast, w świecie, w którym pośpiech stał się czymś stałym. Nie mamy już

czasu na spotkania, a często nawet w rodzinach trudno jest być razem i spokojnie porozmawiać. Cierpliwość została wygnana przez pośpiech, wyrządzając ludziom wielką krzywdę. Niecierpliwość, nerwowość, czasem nieuzasadniona przemoc biorą górę, rodząc niezadowolenie i zamknięcie”.

Drogi nadziei

Następnie papież podaje w bulli drogi nadziei. Jedną z takich dróg to pielgrzymowanie, które jest odkrywaniem wartości milczenia i wysiłku na tej drodze. Wiele razy pielgrzymowałam pieszo, szczególnie z Warszawy na Jasną Górę, i rzeczywiście jest ciężko dojść do końca etapu. Ma to niesamowity wymiar hartowania naszego ciała i ducha, i odkrywania tego, co istotne, czyli gdzie pielgrzymujemy i jaki jest cel naszego życia: a jest nim spotkanie z Panem Jezusem w Niebie.

Papież w *Spes non confundit* zaznacza, że życie chrześcijańskie jest drogą, która potrzebuje chwil mocnych, aby posilać i wzmacniać nadzieję, niezastąpioną towarzyszkę, która pozwala dostrzec cel: spotkanie z Panem Jezusem.

W Rzymie, oprócz tradycyjnych szlaków w katakumbach i Siedmiu Kościołach, pojawiają się także szlaki wiary. „Kościoły jubileuszowe, wzdłuż szlaków oraz w Wiecznym Mieście, będą mogły być oazami duchowości, w których można odświeżyć drogę wiary i napić się ze źródeł nadziei, przede wszystkim przystępując do sakramentu pojednania, niezastąpionego punktu wyjścia dla prawdziwej drogi nawrócenia” – pisze Franciszek.

Dodaje, że w Kościołach partykularnych należy zwrócić szczególną uwagę na przygotowanie kapłanów i wiernych do spowiedzi oraz na dostępność tego sakramentu w formie indywidualnej.

Papież wymienia w bulli *Drzwi Święte* w Rzymie, z datami ich otwarcia i zamknięcia, i podaje, że otwarcie Roku Jubileuszowego w katedrach i konkatedrach świata, czyli również w Polsce, nastąpić ma 29 grudnia 2024 r., a zakończenie - 28 grudnia 2025 r.

Znaki nadziei

Kolejne punkty bulli ukazują znaki nadziei. Papież podkreśla, że nadzieję czerpiemy z łaski Bożej; wezwani jesteśmy do odkrywania jej w znakach czasu. „Konieczne jest zatem zwrócenie uwagi na wiele dobra obecnego w świecie, aby nie ulec pokusie przekonania o byciu pokonanym przez zło i przemoc. Jednak znaki czasu, które zawierają tęsknotę ludzkiego serca, potrzebującego zbawczej obecności Boga, domagają się, by zostały przekształcone w znaki nadziei” – czytamy w bulli.

Są to różne obszary, które domagają się tego, aby ludzie nadziei tam właśnie tę nadzieję nieśli. Znaki czasu domagające się przekształcenia w znaki nadziei to: pokój dla świata, posiadanie wizji świata pełnej entuzjazmu, którą trzeba przekazać, powstrzymanie utraty pragnienia przekazywania życia skutkujące spadkiem wskaźnika urodzin, oraz konsumpcjonizmu, amnestie lub umarzanie wyroków, domaganie się zniesienia kary śmierci, bliskość z chorymi, niepełnosprawnymi oraz wdzięczność służbie zdrowia, troska o młodzież, studentów, narzeczonych, o młode pokolenie, obrona praw najsłabszych, gościnność, docenianie skarbu, jakim są ludzie starsi, wspieranie miliardów ubogich.

To są pola, którymi my również możemy zająć się podczas roku jubileuszowego. Warto zobaczyć, co realnie można zrobić w danym obszarze.

Apele o nadzieję

W bulli znajdujemy również liczne apele o nadzieję. Papież podkreśla, że na znaki nadziei zasługują osoby starsze, które „często doświadczają samotności i poczucia opuszczenia. Docenianie skarbu, jakim są, ich doświadczenia życiowe, mądrości, którą niosą, i wkładu, jaki mogą wnieść, jest zobowiązaniem dla wspólnoty chrześcijańskiej i społeczeństwa obywatelskiego, wezwanych do współpracy na rzecz przymierza między pokoleniami. Szczególną myśl kierującą do *dziadków* i *babć*, którzy przekazują wiarę i mądrość życiową młodszym pokoleniom. Niech będą wspierani wdzięcznością dzieci oraz miłością wnuków, które znajdują w nich zakorzenienie, zrozumienie i otuchę”.

Oprócz tego papież apeluje m.in. o utworzenie Światowego Funduszu na rzecz wyeliminowania głodu i rozwoju krajów najuboższych. Apeluje również do najbogatszych narodów o zgodę na umorzenie długów krajów, które nigdy nie będą mogły ich spłacić. Z kolei w 1700-lecie Soboru Nicejskiego - który miał za zadanie zachowanie jedności, poważnie zagrożonej przez zaprzeczenie pełnej boskości Jezusa Chrystusa i Jego współistotności z Ojcem - papież przekazuje apel o zachowanie jedności Ludu Bożego i wierne głoszenie Ewangelii.

W 2025 roku Wielkanoc będziemy obchodzić tego samego dnia co Kościół Prawosławny, czyli 25 kwietnia – czyż nie jest to znak Opatrzności Bożej?

W dalszej części bulli papież podkreśla, że nadzieja, wraz z wiarą i miłością, tworzy tryptyk „cnót teologicznych”, które wyrażają istotę życia chrześcijańskiego. W ich nierozdzielnym dynamizmie nadzieja jest tą, która niejako nadaje orientację, wskazuje kierunek i cel chrześcijańskiej egzystencji. Musimy więc „być bogaci nadzieją” (por. Rz 15,13), a także zastanowić się nad motywami naszej nadziei (por. 1P 3,25).

„Chrześcijańska nadzieja – czytamy dalej w bulli - polega właśnie na tym: w obliczu śmierci, gdzie wszystko wydaje się kończyć, otrzymujemy pewność, że dzięki Chrystusowi, dzięki Jego łasce przekazanej nam w chrzcie, życie [...] zmienia się, ale się nie kończy. W chrzcie bowiem, pogrzebani razem z Chrystusem, otrzymujemy w Nim zmartwychwstałym dar nowego życia, które burzy mur śmierci, czyniąc z niej przejście do wieczności”. Jubileusz daje nam możliwość odkrycia na nowo, z ogromną wdzięcznością, daru nowego życia otrzymanego w chrzcie.

Franciszek apeluje także, żeby strzec świadectwa męczenników chrześcijańskich.

Podejmując temat szczęścia, papież zachęca, aby odkrywać szczęście w Bogu, który nas kocha, i mieć nadzieję, że będziemy istnieć na zawsze w Miłości. Ważne jest również, aby zgłębiać świadomość sądu Bożego jako relacji prawdy z Bogiem i samym sobą w tajemnicy Bożego miłosierdzia i modlić się za zmarłych. Nieograniczone miłosierdzie Boże pozwala nam odkryć odpust. Papież podkreśla też wagę sakramentu pokuty oraz posługi Misjonarzy Miłosierdzia.

„Nadzieja znajduje swoje najwznioślejsze świadectwo w *Matce Bożej*. W Niej widzimy, że nadzieja nie jest łatwowiernym optymizmem, lecz darem łaski w realizmie życia” – pisze dalej papież.

Jest pragnieniem Ojca Świętego, aby w tym roku jubileuszowym sanktuaria były świętymi miejscami gościnności i uprzywilejowanymi przestrzeniami budzenia nadziei.

Na zakończenie bulli Franciszek apeluje, by „nigdy nie tracić nadziei, którą otrzymaliśmy, aby trzymać się jej, znajdując schronienie w Bogu”. A także, żeby przez nas nadzieja stała się zaraźliwa dla tych, którzy jej pragną. Niech nasze życie mówi im: „Ufaj Panu, bądź mężny, niech się twoje serce umocni, ufaj Panu!” (Ps 27, 14).

Inspiracje dla ruchów

Co my, należący do ruchów i stowarzyszeń katolickich, możemy zrobić? Przede wszystkim - pogłębić swoją wiarę, z której wypływa nadzieja. Tu może pomóc lektura, jak zawsze, Pisma Świętego – szczególnie fragmentów przywołanych w bulli. Oprócz tego warto przypomnieć encyklikę Ojca Świętego Benedykta XVI *Spe Salvi* o nadziei chrześcijańskiej. Trzeba zająć się także Katechizmem Kościoła Katolickiego, w którym punkty nr 1817 – 1821 traktują o nadziei. Na uwagę zasługuje najnowsza encyklika Ojca Świętego Franciszka *Dilexit nos* o „miłości ludzkiej i Bożej Serca Jezusa Chrystusa”.

„Wiernych zaś, zwłaszcza skupionych we wspólnotach religijnych i ruchach, proszę o wielkoduszne włączanie się we wszelkie inicjatywy z tym związane” – mówi abp Tadeusz Wojda, przewodniczący Konferencji Episkopatu Polski.

Jubileusz powinien być czasem wielkiej katechezy. Wiara rodzi się ze słuchania Dobrej Nowiny, kerygmatu, winniśmy głosić: Kerygmat Stworzenia – głoszenie Ewangelii stworzenia, Kerygmat Apostołów – głoszenie Dobrej Nowiny o Jezusie, Kerygmat Jezusa Chrystusa – głoszenie nauki o Królestwie Bożym (Serwis ORRK nr 144 – maj 2022 r.).

Winniśmy także ożywić nasze zaangażowania w towarzyszeniu świeckim w formacji, w rozwoju ich powołania jako świeckich oraz w ich apostołstwie. Ważne jest też podjęcie inspiracji płynących z Synodu Biskupów, a szczególnie podkreślenia, że synodalność ma służyć rozwojowi misji Kościoła, jego apostołskości, a nie jedynie poprawie relacji wewnątrz wspólnoty Kościoła,

oraz uwzględnienia najważniejszej misji świeckich, a więc ich zaangażowania w świecie – nie tylko wewnątrz w Kościele.

Jubileusz jest też czasem dotarcia do ludzi zranionych grzechem – Jezus Miłosierny czeka na nas. Winniśmy również wyjść na peryferia, aby ludzie mogli usłyszeć orędzie nadziei.

Podejmując różne inicjatywy jubileuszowe, możemy zapraszać osoby spoza naszego ruchu. Dobrą formą jest pielgrzymowanie do katedr, różnych sanktuariów, gdzie będzie można uzyskać odpust roku jubileuszowego. Może warto tak układać trasy pielgrzymkowe, by nawiedzić miejsca związane z założycielami ruchu lub stowarzyszenia czy ze świętymi, którzy się z niego wywodzili. Należy też informować o możliwości uzyskania odpustu, a odpust łączyć z dziełami miłosierdzia.

Odpusty jubileuszowe

Winniśmy też zapoznać się z dekretem Penitencjarii Apostolskiej o uzyskaniu odpustu w trakcie Jubileuszu 2025. Uzyskanie odpustu, dla siebie albo dla zmarłego, będzie możliwe pod zwykłymi warunkami oraz dokonując jednego z wymienionych niżej dzieł:

- odbycie pobożnej pielgrzymki do dowolnego świętego miejsca jubileuszowego i tam jedno z pobożnych działań

- odbycie pobożnej pielgrzymki do przynajmniej jednej z czterech Papieskich Bazylik Większych w Rzymie

- odbycie pobożnej pielgrzymki do przynajmniej jednej z trzech bazylik w Ziemi Świętej.

Kolejna możliwość uzyskania odpustu to oczywiście spełnienie tych samych warunków podstawowych oraz pobożne nawiedzenie miejsc świętych w Rzymie, a także w innych miejscach na świecie.

„Wierni prawdziwie skruszeni, którzy nie będą mogli uczestniczyć w uroczystych celebracjach, pielgrzymkach i pobożnym nawiedzeniu, z ważnych powodów (przede wszystkim siostry i mnisi klauzurowi, osoby starsze, chorzy, osadzeni w więzieniach, a także ci, którzy w szpitalu lub w innych miejscach opieki, stale posługują chorym), uzyskają *odpust jubileuszowy* na tych samych warunkach, jeżeli zjednoczeni duchowo z wiernymi obecnymi, zwłaszcza w momentach, w których słowa Ojca Świętego lub biskupów diecezjalnych są przekazywane za pośrednictwem środków komunikacji medialnej, w swoim domu lub tam, gdzie powstrzymuje ich przeszkoda (np. w kaplicy klasztornej, w szpitalu, w domu opieki, w więzieniu...), odmówią *Ojcze nasz*, *Wyznanie wiary* w jakiegokolwiek dopuszczanej formie i inne modlitwy zgodne z intencjami Roku Świętego, ofiarowując swoje cierpienia lub życiowe trudności” – czytamy w dekreście.

Odpust można również uzyskać, oczywiście pod zwykłymi warunkami, pobożnie nawiedzając miejsca jubileuszowe i podejmując:

- adorację eucharystyczną i rozmyślanie kończące się modlitwą *Ojcze nasz*, *Wyznaniem wiary* i modlitwą do Matki Bożej;

- inne miejsca w Rzymie i na świecie;

- osoby (siostry i mnisi klauzurowi, osoby starsze, chorzy, więźniowie, posługujący stale w miejscach opieki i szpitalach) uzyskają odpust na tych samych warunkach, jeśli łączą się za pośrednictwem mediów z celebracją jubileuszową, ofiarowując swoje cierpienie lub życiowe trudności.

Wreszcie odpust można uzyskać pod zwykłymi warunkami i:

- uczestnicząc w misjach, rekolekcjach lub spotkaniach formacyjnych poświęconych tekstom Soboru Watykańskiego II i Katechizmu Kościoła Katolickiego, które odbędą się w kościele lub innym odpowiednim miejscu, według zamysłu Ojca Świętego

- wierni otrzymają akt miłosierdzia na rzecz dusz czyśćcowych, jeśli **przystąpią po raz drugi tego samego dnia do sakramentu Komunii, będą mogli tego dnia uzyskać dwukrotnie odpust zupełny, obowiązujący jedynie za zmarłych**

- pełniąc dzieła miłosierdzia i pokuty, które świadczą o podjętym nawróceniu – *uczynki miłosierdzia względem duszy i uczynki miłosierdzia względem ciała*

- działania wyrażające ducha pokuty, w szczególności np. w piątki powstrzymanie się od rozrywek, od zbędnej konsumpcji – połączone z przekazaniem odpowiedniej sumy pieniędzy ubogim

- wspieranie dzieł o charakterze religijnym lub socjalnym, zwłaszcza na rzecz obrony i ochrony życia, opuszczonych dzieci, młodzieży, starców lub samotnych, migrantów, poświęcenie czasu – wolontariat

- otrzymanie błogosławieństwa biskupa diecezjalnego, który udzieli papieskiego błogosławieństwa, przy okazji głównych uroczystości w katedrze i w poszczególnych kościołach jubileuszowych.

Jednocześnie Penitencjaria wzywa wszystkich księży, aby z hojną dyspozycyjnością i poświęceniem sprawowali sakrament pokuty.

Ukazały się materiały liturgiczne na Rok Jubileuszowy 2025, które zawierają Obrzęd otwarcia Roku Jubileuszowego w Kościołach partykularnych oraz w kościołach katedralnych i konkatedralnych, a także formularze Mszy Świętej (trzy wersje), formy Aktu Pokuty, Modlitwy za Pielgrzymujących.

Informacje o Jubileuszu Roku 2025 można znaleźć na stronie Jubileuszu, dostępnej również po polsku: www.iubileum2025.va

Na zakończenie warto dodać, że rok Jubileuszu będzie zarazem drugim rokiem Nowenny przed Jubileuszem Odkupienia 2033.

* * * * *

O. Adam Schulz SJ, przewodniczący
Ogólnopolskiej Rady Ruchów Katolickich

Inspiracje płynące z Synodu Biskupów dla ruchów

1. Synod przyniósł zdecydowane otwarcie na działanie Ducha Świętego.

Rewolucja Ducha Świętego, to On ma być Tym najważniejszym w prowadzeniu Kościoła. Jego światło ma nas prowadzić - obyśmy ten powiew Ducha podjęli: odkrywać prowadzenie wspólnoty Kościoła przez Ducha i za Nim podążać.

Odkryliśmy, że Duch Święty działa w naszych sercach, że prowadzi Kościół, że prowadzi życie społeczne, cały świat.

Odkryliśmy, że Duch Święty działa nie tylko przez biskupów czy księży, ale również przez świeckich, w tym przez osoby zranione w Kościele, przez kobiety, dzieci i młodzież, osoby z niepełnosprawnością, ludzi niebędących członkami Kościoła, ale poszukującymi Boga. Duch Święty działa również w osobach z marginesu społecznego, biednych, bezdomnych.

Dla niektórych to jest wstrząs, że Duch Święty działa na rzecz budowania wspólnoty Kościoła nie tylko przez duchownych, ale przez świeckich - i to tak różnych.

Za mało podążaliśmy za Duchem, a za bardzo za głosem pasterza lub głosem większości.

2. Synod jest szkołą rozeznawania działania Ducha Świętego

Dokument Końcowy zauważa, że wśród pierwszych owoców Synodu jest wzrost zainteresowania na poziomie lokalnych wspólnot metodą konwersacji w Duchu Świętym, wspólnotowym rozeznawaniem, dzieleniem się swymi darami, wynikającymi z własnego powołania, i współodpowiedzialnością za misję Kościoła (7).

Rozeznawanie to pewna umiejętność „bycia w Kościele”, słuchania, wchodzenia w dialog, relacje, budowania czy współtworzenia pewnej „tkanki Kościoła”.

Chodzi o dialog rozumiany jest jako umiejętność rozmowy i wchodzenia w relację z drugim człowiekiem dzięki temu, że jesteśmy w stanie go wysłuchać. Jest to dialog napełniony dobrocią i miłością.

Wszyscy ochrzczeni, a szczególnie ci, którzy pełnią odpowiedzialne stanowiska lub służą rozeznaniu kościelnemu, potrzebują "odpowiedniego kształcenia, które nie tylko jest techniczne, ale jest w stanie zbadać ich teologiczne, biblijne i duchowe podstawy" (80). Formacja ta powinna być oferowana począwszy od małych wspólnot i parafii (86).

Kościelne "rozeznawanie korzysta ze wszystkich darów mądrości, jakich Pan udziela w Kościele, i jest zakorzenione w *sensus fidei* [zmyśle wiary – KAI] przekazywanym przez Ducha wszystkim ochrzczonym. W tym duchu musimy na nowo zrozumieć i przeorientować życie misyjnego Kościoła synodalnego" (81).

"Wspieranie szerokiego uczestnictwa w procesach rozeznania, ze szczególnym uwzględnieniem zaangażowania tych, którzy znajdują się na marginesie wspólnoty chrześcijańskiej i społeczeństwa" (82). Jak najszerszy udział całego ludu Bożego w procesach decyzyjnych jest najskuteczniejszym sposobem promowania synodalności jako *modus vivendi* i *modus operandi* [sposobie życia i działania – KAI] Kościoła (87).

Rozeznanie nie ma na celu poszukiwania konsensusu we wspólnocie na dany temat, ale jest poszukiwaniem tego, co Duch Święty nam mówi, nawet za cenę utraty konsensusu w grupie.

3. Zdecydowane otwarcie na świeckich w Kościele

Zdecydowane otwarcie na świeckich w Kościele, jako pełnoprawnych członków, a nie tych, wobec których duchowni posługują. Świeccy - wspólnie z duchownymi - tworzą Kościół, są Kościołem. Powinni w pełni uczestniczyć w procesie rozeznawania duszpasterskiego rozwoju wspólnoty Kościoła.

Ze szczególną uwagą i wrażliwością należy wsłuchiwać się w głosy ofiar i osób, które przeżyły wykorzystanie seksualne, duchowe, ekonomiczne, instytucjonalne, związane z władzą i sumieniem, których dopuścili się duchowni lub osoby zajmujące stanowiska kościelne. "Kościół musi rozpoznać własne uchybienia, pokornie prosić o przebaczenie, otoczyć opieką ofiary, zapewnić narzędzia prewencyjne i dążyć do odbudowania wzajemnego zaufania w Panu" (55).

Chodzi więc nie tylko o otwarcie się na świeckich we wspólnocie, dowartościowanie ich, ale też otwarcie wspólnoty Kościoła na ludzi spoza wspólnoty wierzących i niewierzących oraz skrzywdzonych przez Kościół.

- Pełne wdrożenie wszystkich możliwości przewidzianych już w obowiązującym prawie w odniesieniu do roli kobiet w Kościele, zwłaszcza tam, gdzie pozostają one niezrealizowane. "Nie ma żadnych powodów, dla których kobiety nie mogą pełnić roli przywódczej w Kościele: nie można powstrzymać tego, co pochodzi od Ducha Świętego. Otwarta pozostaje także kwestia dostępu kobiet do posługi diakonatu. Musimy kontynuować rozeznanie w tej kwestii". W kaznodziejstwie, nauczaniu, katechezie i w oficjalnych dokumentach Kościoła należy poświęcać więcej miejsca wkładowi świętych kobiet, teologek i mistyczek. Fragmenty Pisma Świętego mówiące o pierwszoplanowej roli kobiet w historii zbawienia powinny znaleźć odpowiednie miejsce w lekcjonarzach liturgicznych (60).

- Branie w Kościele pod uwagę głosu dzieci, młodzieży, osób z niepełnosprawnością. Zapewnienie ludziom młodym towarzyszenia w celu rozeznania życiowego powołania. Utworzenie Kościelnego Obserwatorium Niepełnosprawności, które wspierałoby udział takich osób w życiu Kościoła (61-63).

- Tworzenie sieci małżeństw sakramentalnych, aby były nie odbiorcami, ale aktywnymi podmiotami duszpasterstwa rodzin (64).

- Rezultat procesu konsultacyjnego będący wynikiem prawidłowego rozeznania nie może zostać zignorowany. Jednocześnie w Kościele decyzje nie są nigdy podejmowane "bez władzy pasterskiej, która decyduje na mocy sprawowanego urzędu". **Dlatego "formuła używana w Kodeksie Prawa Kanonicznego, mówiąca o głosie «tylko doradczym» (*tantum consultivum*), musi zostać przeanalizowana w celu usunięcia ewentualnych niejasności".** (92).

4. Synodalność pogłębia wspólnotowość w Kościele poprzez pogłębienie dialogu we wspólnocie, otwarcie się na słuchanie innych z miłością.

Abp Galbas mówił: „warunkiem trwania procesu synodalnego jest nawrócenie relacyjne, czyli po prostu - budowanie więzi, normalność, mozolne stawianie się przede wszystkim Kościołem-wspólnotą.”

W dokumencie końcowym Synodu obecne jest rozróżnienie: w Kościele podejmowanie decyzji należy do biskupów, bo na tym polega ich sakramentalna odpowiedzialność, ale w wypracowywaniu tej decyzji powinien brać udział cały lud Boży.

Abp Galbas: Tak, dokument wprowadza to rozróżnienie na *decision making* i *decision taking*, czyli dochodzenie do decyzji i podejmowanie decyzji. Tu nie ma konfliktu. W Kościele nie istnieje odpowiedzialność zbiorowa. Nie odpowiada rada, tylko biskup, albo proboszcz.

- Wprowadzanie w Kościele większej liczby posług świeckich (*ministeri laicali*), które nie wymagają sakramentu święceń, nie tylko w dziedzinie liturgii. "Mogą być ustanowione lub nie".

Obok ustanowionych posług, kompetentna władza kościelna może powierzać świeckim posługi "nieustanowione rytualnie", takie jak np. koordynowanie małej wspólnoty kościelnej, prowadzenie modlitwy wspólnoty, organizowanie akcji charytatywnych itp., w zależności od specyfiki wspólnoty lokalnej.

- Ocenienie, w oparciu o potrzeby lokalne, **rozszerzenia możliwości sprawowania przez świeckich posług nadzwyczajnych, takich jak: nadzwyczajny szafarz Komunii, przewodniczenie niedzielnych celebracjom bez udziału prezbitera, udzielanie niektórych sakramentaliów, nadzwyczajny szafarz chrztu, asystowanie przy ślubach (76).**

Dokument Końcowy przypomina, że to do właściwej władzy kościelnej należy rozeznawanie, który charyzmat ludzi świeckich powinien przybrać formę posługi kościelnej - w odpowiedzi na prawdziwą potrzebę duszpasterską danej wspólnoty (66).

- Konferencje biskupie winny określić "warunki osobiste", jakie muszą spełnić kandydaci do posług ustanowionych w Kościele łacińskim dla świeckich: lektora, akolity, katechety (75).

- Kontynuowanie rozeznania w kwestii ustanowienia nowej "posługi słuchania i towarzyszenia" (78).

- Zachęta do święcenia większej liczby diakonów stałych (73).

- "Zgromadzenie Synodalne pragnie, aby lud Boży miał większy wpływ na wybór biskupów" (70). **"Szersze uczestnictwo świeckich mężczyzn i kobiet w procesach kościelnego rozeznawania i we wszystkich fazach procesów decyzyjnych (wypracowywanie i podejmowanie decyzji)" (77a).**

- **"Szerszy dostęp świeckich mężczyzn i kobiet do odpowiedzialnych stanowisk w diecezjach i instytucjach kościelnych, w tym w seminariach, instytucjach i wydziałach teologicznych, zgodnie z obowiązującymi przepisami" (77b).**

- **Zapewnienie skutecznego funkcjonowania rad gospodarczych (102a).**

- **Zapewnienie skutecznego włączenia ludu Bożego, zwłaszcza jego najbardziej kompetentnych członków, w planowanie duszpasterskie i gospodarcze (102b).**

- **Przygotowanie i publikacja (odpowiednia do lokalnego kontekstu i skutecznie dostępna) rocznego sprawozdania gospodarczego, w miarę możliwości poświadczonego przez audytorów zewnętrznych, co zapewnia przejrzystość zarządzania majątkiem i zasobami finansowymi Kościoła i jego instytucji (102c).**

- **Obowiązkowy charakter i działanie nie tylko formalne "organów partycypacyjnych", takich jak: synod diecezjalny, rada kapłańska, diecezjalna i parafialna rada duszpasterska i gospodarcza (103-104). Należy w nich wprowadzić synodalną metodologię pracy.**

Czego zabrakło na Synodzie?

To, czego zbrakło, to podkreślenie, że synodalność ma służyć rozwojowi misji Kościoła, jego apostołskości, a nie jedynie poprawie relacji wewnątrz wspólnoty Kościoła.

Zabrakło podkreślenia najważniejszej misji świeckich, a więc ich zaangażowania w świecie, nie tylko wewnątrz wspólnoty Kościoła.

* * * * *

Jak towarzyszyć świeckim w rozwoju ich apostołstwa?

Spotkanie Plenarne ORRK 16.11.2024

I. Wprowadzenie

Ogólne spojrzenie na ruchy

Kiedy patrzymy na panoramę ruchów w Polsce, widzimy obecnie niewielki wzrost liczby członków i liczby powstających grup, wspólnot, nieformalnych środowisk o podłożu duchowym. Nowe osoby i grupy nie zawsze chcą dołączać do istniejących ruchów, poszukują nowych środowisk.

Część ludzi szuka w ruchach nadziei, widząc Kościół z jego kryzysami i zgorszeniem, szukają czegoś bardziej autentycznego, przestrzeni gdzie można rozwijać wiarę.

W ostatnim czasie pewne środowiska w Polsce rozpoczęły „wojnę z katolikami”. Zaczęto ograniczać wolność wyznawania wiary w sposób przypominający czasy komunizmu lat 50-tych i 60-tych ubiegłego wieku. Nie możemy pozwolić, aby prawo do wolności religijnej było w naszej Ojczyźnie ograniczane. Powinniśmy domagać się tego, aby religia zajmowała należne jej miejsce w życiu publicznym zgodnie z przyjętymi standardami międzynarodowymi oraz obowiązującym prawem.

Wspólnoty, grupy, ruchy w aktualnej sytuacji tworzą środowiska gdzie

- z jednej strony pogłębiania jest wiara, życie Ewangelią na co dzień
- a z drugiej - proponuje się życie zgodne z prawem, w tym zgodnie z nauką społeczną Kościoła - alternatywnie do tego co proponuje świat wokół – życie bez poszanowania prawa i zasad życia społecznego.

Nie tworzymy getta, ale środowisko alternatywne albo pozostające w kontraście do tego, co proponuje świat oraz najbardziej liberalna część Kościoła. Jednocześnie tworzymy wspólnoty, które są otwarte na nowych członków.

Dlaczego zajmujemy się apostołstwem?

Wynika to z pogłębiania przez nas życia synodalnością. Dziś jeszcze usłyszymy krótką informację na temat ruchy a Synod w świetle wizji polskich biskupów.

Celem Synodu jest podążanie ku Kościołowi synodalnemu: komunია, uczestnictwo, misja. Synodalność nie jest celem samym w sobie, ale jej pogłębienie ma nas prowadzić do zdynamizowania naszej naszego apostołstwa, ponieważ jesteśmy członkami „synodalnego Kościoła misyjnego”.

Apostołstwo jako owoc spotkań synodalnych!

Mamy wielką rzeszę członków ruchów, ponad 4,5 mln, ale nie wszyscy są otwarci na podejmowanie apostołstwa, nie wszyscy mają poczucie bycia apostołem - i to w świecie. Chcą się rozwijać duchowo, ale nie widzą potrzeby, by realizować apostołstwo, nie są otwarci na to że od momentu Chrztu św. Pan czyni ich apostołami. Podejrzewam, że większość z nich nie wie nawet na czym polega apostołstwo świeckich. Każdy świecki jest powołany przez Boga do tego aby być apostołem w świecie.

Naszym zadaniem jest wprowadzić świeckich w apostołstwo. Pomóc im odkrywać ich apostołstwo, realizować je i rozwijać.

Aby pomagać innym w odkrywaniu ich apostołstwa, trzeba samemu dobrze rozumieć apostołstwo świeckich, duchowość apostołską, oraz sposoby wpierania apostołstwa innych we wspólnocie.

II. Co możemy zrobić, aby zdynamizować apostołstwo świeckich?

Trzeba nam przyjrzeć się apostołstwu naszych wspólnot. Dokonać rewizji, aby to, co dobre i zdaje egzamin, kontynuować, i zobaczyć, z jakiego zaangażowanie trzeba już zrezygnować.

Trzeba przygotować ludzi którzy zajmą się animowaniem apostołstwa, jego rozwojem.

Czas powołać w każdej wspólnocie animatora apostołstwa

Obecnie w naszych ruchach taką funkcję pełni lider wspólnoty, jej animator formacji, ale dziś, kiedy potrzeby apostołskie się rozwijają, apostołstwo staje się ważnym terenem naszego życia i działalności, potrzebujemy ludzi, którzy głównie temu się poświęcą.

Animator apostołstwa powinien znać główne kierunki apostołskie indywidualnych członków wspólnot oraz jej apostołstwo wspólne.

Animator lub asystent apostołski, lub pełniący posługę animatora apostołstwa, wprowadzają członków wspólnoty w świadome podjęcie apostołstwa w życiu osobistym. Trzeba zaczynać od odkrywania świadomego podejmowania apostołstwa w życiu osobistym, a potem wspólnotowym. Apostołstwo jest owocem zjednoczenia człowieka z Bogiem: „idźcie, posyłam was”.

Jak towarzyszyć świeckim w ich apostołstwie?

To wspierać wysiłki apostołskie, zmagania się poszczególnych osób, towarzyszyć w radościach i sukcesach, jak również pomagać wstawać po porażkach.

Animator apostołstwa winien przypominać, jaki jest sens i cel naszego działania, apostołowania. Powinien pomagać odkrywać Boga w naszym działaniu i drogę zjednoczenia z Nim poprzez działanie.

Dzięki temu dokonuje się proces przemiany: otwieramy się świadomie na apostołowanie w moim życiu. Podejmuję decyzję, że odtąd każde moje działanie będzie się stawało działaniem apostołskim to znaczy będzie przeniknięte bezinteresowną miłością nawet, choćby częściowo.

A teraz przedstawię treści, które animator apostołstwa powinien znać, nimi żyć i umieć je przedstawić członkom swojej wspólnoty.

III. Na czym polega apostołstwo świeckich?

Sobór ukazał nową definicję apostołstwa świeckich

Sobór Watykański II, a potem Paweł VI i Jan Paweł II, podejmując soborową i posoborową wizję roli laikatu w Kościele i w świecie, dokonali stopniowego przesunięcia akcentu w kierunku dowartościowania apostołstwa laikatu. Powodem, dla którego w apostołstwie świeckich wysuwa się na pierwszy plan doczesne zaangażowanie, nie są względy koniunkturalne, lecz pogłębiona teologia laikatu; bierze się na serio specyficzne posłanie ludzi świeckich do świata [13]. Świeccy chrześcijanie uświęcają się w świecie i przez świat, czyli osiągają zbawienie w konkretnych warunkach przez wypełnianie obowiązków stanu, pracę, cierpienie. Jan Paweł II stwierdza wprost, że powołanie ludzi świeckich do świętości oznacza wezwanie do tego, by żyli oni wedle Ducha włączeni w rzeczywistość doczesną i poprzez uczestnictwo w działalności ziemskiej [14]. Na mocy swego szczególnego powołania ludzie świeccy nie tylko mają pozostawać w świecie jako chrześcijanie, ale powinni dokonywać odnowy oraz konsekracji rzeczywistości ziemskich, struktur świata od wewnątrz [15].

Jest w tym wyraźna różnica pomiędzy rozumieniem apostołstwa świeckich przed Soborem Watykańskim II, kiedy akcent był położony na apostołstwo wewnątrz Kościoła, a nie w świecie. Zresztą do dziś wielu świeckich i duchownych ma wizję apostołstwa świeckich głównie, o ile nie jedynie, wewnątrz wspólnoty Kościoła.

W praktyce jednak, jak stwierdza Ojciec św. Franciszek:

„Zbyt często myślimy, że świeccy zaangażowani w Kościele to ci, którzy pracują na rzecz parafii lub diecezji. Doprowadziliśmy do wytworzenia pewnej elity laikatu: osób, które poświęcają

się «sprawom księżowskim». W ten sposób pozostawiliśmy na boku tych naszych braci, którzy każdego dnia wypalają swą nadzieję w walce, aby żyć wiarą.» (Papież Franciszek w liście do kardynała Marca Ouelleta, przewodniczącego Papieskiej Komisji ds. Ameryki Łacińskiej)

Do tej pory panował model pastoralny, w którym świeccy pomagali pełnić duchownym ich apostołstwo. Obecnie trzeba, abyśmy przechodzili do tego, że to duchowni mają pomagać świeckim realizować ich apostołat w świecie.

O tym mówiliśmy między innymi na spotkaniu kapłanów odpowiedzialnych za ruchy w diecezjach miesiąc temu.

Co jest głównym celem misji świeckich?

Świeccy są powołani do rozwoju Królestwa Bożego poprzez zaangażowanie się w świat.

W „Christifideles Laici” czytamy: „W swojej odpowiedzi na pytanie «kim są wierni świeccy», Sobór odbiegł od poprzednich definicji, w większości negatywnych, i, przyjmując zdecydowanie pozytywny punkt widzenia, stwierdził z całym przekonaniem, że są oni pełnoprawnymi członkami Kościoła objętymi jego tajemnicą i obdarzonymi specyficznym powołaniem, którego celem w sposób szczególny jest «szukanie Królestwa Bożego przez zajmowanie się sprawami świeckimi i kierowanie nimi po myśli Bożej»”.

Szukać Królestwa Bożego, odnajdywać jego obecność i działanie w swoim sercu, w swojej rodzinie, w pracy, w życiu społecznym w Kościele - to zadanie świeckich.

W adhortacji „Evangelii nuntiandi” Paweł VI podkreśla: „Ich (świeckich) pierwszorzędnym i bezpośrednim zadaniem nie jest zakładanie czy rozwój wspólnot kościelnych, bo to rola właściwa Pasterzom, ale pełne uaktywnienie wszystkich chrześcijańskich i ewangelicznych sił i mocy, ukrytych, ale już obecnych i czynnych w tym świecie.”

Te moce i siły Królestwa Bożego są już obecne w świecie, trzeba w nie uwierzyć, dostrzec wiarą i pomóc wydobyć, uzewnętrznić.

Istnieje różnica apostołstwa realizowanego przez świeckich i przez duchownych

Apostołstwo duchownych dokonuje się głównie w Kościele i wokół Kościoła, jest związane z liturgią, tworzeniem parafii i jej funkcjonowaniem, z katechezą i pomocą społeczną.

Natomiast głównym obszarem apostołstwa świeckich jest świat, rodzina, praca zawodowa, życie społeczne, kulturalne, polityczne itp.

Apostołstwo zakonów jest związane z konkretnym obszarami zaangażowania, takimi jak: nauczanie, apostołstwo wśród chorych, prowadzenie szpitali, ośrodków dla młodzieży, np. uzależnionej. Jest ono często zorganizowane, uporządkowane, prowadzone większą grupą osób zakonnych itd.

Natomiast apostołstwo świeckich jest bardzo różnorodne, złożone, często prowadzone przez pojedyncze osoby, bywa, że we współpracy z innymi. Nie jest tak uporządkowane jak w instytucjach apostołskich zakonów, nie raz trzeba podejmować korektę zaangażowań, aby je dostosować do zmieniających się sytuacji życiowych w rodzinie, w pracy czy w życiu społecznym, lub ekonomicznym.

Nawet jeśli to jest w podobnym obszarze zaangażowań, takich jak zaangażowanie na rzecz rodziny, to każdy realizuje je inaczej, trudno to dokładnie opisać, bo bogactwo zaangażowań jest przeogromne.

Wspólne apostołstwo świeckich nie oznacza, że wszyscy robią to samo i tak samo, ale to znaczy że realizują jedną misję Chrystusa, każdy inaczej i gdzie indziej, w rozproszeniu. Natomiast charyzmat ruchu pomaga jedynie w podejściu do tak różnych zaangażowań i w ich realizacji, wydobywa pewne akcenty w stylu zaangażowania.

Niektórzy mówią: podejmiemy jakieś apostołstwo wspólne. Pewne działania uda się czasami zaplanować i zrealizować, ale przede wszystkim mamy realizować apostołstwo wspólne z Chrystusem, a to może się dokonywać na tysiące sposobów, przez tysiące różnych ludzi. Błędem jest ograniczanie wspólnego apostołstwa do tego, co robimy razem.

Podobnie ważna jest ewangelizacja zorganizowana prowadzona poprzez różne rekolekcje, kursy, wydarzenia, ale równie ważna jest ewangelizacja na co dzień, przez dzielenie się naszym stylem myślenia o różnych wydarzeniach, naszą wrażliwością, umiejętnością budowania relacji itp. Świeccy realizują ewangelizację zorganizowaną, ale głównie tę codzienną w

rodzinie, w miejscu pracy, w sąsiedztwie, bo ona się sprawdza w życiu, jest od razu weryfikowana. To nie nauka, nie teoria, ale życie Ewangelią.

IV. Podstawy duchowości apostołskiej

1. Apostolstwo to współpraca z Bogiem Stwórcą

Z miłości Bóg stworzył świat i w miłości go nadal pragnie tworzyć wspólnie z nami.

Bóg stwarza świat dobrym. W biblijnym opisie stworzenia czytamy, że Bóg widział, że wszystkie rzeczy, które uczynił, są dobre (por. Rdz I, 4.10.12.18.21.31).

Bóg stworzył i nieustannie stwarza świat każdego dnia dalej i pełniej. Św. Jan pisze: „Ojciec mój działa aż do tej chwili i Ja działam”, a słowo działam oznacza pracuję.

A nasze zaangażowanie w świecie wypływa z podjęcia współpracy z tym działaniem Boga Stwórcy i wcielania go w życie w konkretnej sytuacji. My nie tyle wymyślamy świat według swojego widzimisie, ale podejmujemy działanie Boga, na nim się opieramy i je urzeczywistniamy, objawiamy, wydobywamy na zewnątrz.

To jest fundament naszej pracy codziennej i nie tylko pracy - naszego wszelkiego zaangażowania.

Stwórca pragnie współpracy z nami w stwarzaniu

Papież Franciszek w encyklice „Laudato Si” pisze: „mimo to Bóg, który pragnie z nami współpracować i liczy na naszą współpracę....” Chciał On w pewien sposób ograniczyć samego siebie, stwarzając świat potrzebujący rozwoju, gdzie wiele rzeczy, które uważamy za złe, za zagrożenie lub źródło cierpienia, jest w istocie częścią bólów rodzenia, pobudzających nas do współpracy ze Stwórcą.

Jest On obecny w tym, co najgłębsze w każdej rzeczy, nie uwarunkowując autonomii swego stworzenia, co zapewnia uzasadnioną autonomię rzeczywistości ziemskiej. Ta Boża obecność, która zapewnia ciągłość i rozwój każdej istoty, «jest kontynuacją działania stwórczego». Duch Święty wypełnił wszechświat możliwościami, dzięki którym z samego łona rzeczy może zawsze rodzić się coś nowego” (LS 80).

Stwórca nie tylko stworzył naturę, ale jest w niej obecny. Jednocześnie rzeczy tego świata nie mają pełni Boga.

„Cała natura nie tylko objawia Boga, ale jest miejscem Jego obecności. W każdym stworzeniu zamieszkuje Jego ożywiający Duch, który nas wzywa do relacji z Nim. Odkrycie tej obecności pobudza w nas rozwój „cnót ekologicznych”. Kiedy to mówimy, nie zapominajmy jednak, że istnieje również nieskończony dystans, że rzeczy tego świata nie mają pełni Boga.” (LS 88). Dzięki otwarciu się na Stwórcę przestajemy ubóstwiać naturę.

2. Apostolstwo to współpraca z działaniem Ducha Świętego w świecie, w Kościele oraz w nas, w naszym życiu

Duch Święty animatorem działania człowieka

W kolekcie na Czwartek po Popielcu słyszymy słowa: Wszechmogący Boże, uprzedzaj swoim natchnieniem nasze czyny, wspieraj je swoją łaską, aby każde nasze działanie od Ciebie brało początek i w Tobie znajdowało dopełnienie. Przez naszego Pana Jezusa Chrystusa, Twojego Syna, który z Tobą żyje i króluje w jedności Ducha Świętego, Bóg przez wszystkie wieki wieków.

Duch Święty jest tym, który w nas i przez nas pragnie kontynuować dzieło stworzenia, zbawienia oraz uświęcenia świata. W decydujący sposób dokonuje się to przez pracę, która zazwyczaj jest owocem współdziałania człowieka z Duchem Świętym często podejmowanym nieświadomie.

Praca, działanie, jest tym szczególnym miejscem spotkania z Bogiem i współpracy z Jego wolą, w przemienianiu świata oraz budowaniu Królestwa Bożego.

Duch Święty jest nie tylko motorem naszego dobrego działania, ale również wyposaża nas w różne dary, talenty i uzdolnienia, które pomagają nam w rozwoju naszej służby poprzez

pracę. Duch Święty tworzy również współpracę w naszych działaniach, solidarność między ludźmi we wspólnych dziełach.

Co cechuje pracę będącą formą miłości społecznej oraz owocem współpracy z Duchem Świętym? Są to: kompetencja i fachowość, uczciwość i rzetelność, sumienność, kreatywność oraz wytrwałość.

Podjęcie konkretnego działania jednoczy nas z Bogiem, z Jego wolą („przyszędłem pełnić wolę Ojca Mego”) oraz jest podjęciem zaangażowania w rozwój Królestwa Bożego.

Trzeba być kontemplatywnym w każdym działaniu, zarówno na modlitwie, jak i przy zmywaniu podłogi, czy podejmowaniu transakcji biznesowej.

Duch Święty głównym sprawcą misji

Encyklika „Redemptoris missio” Jana Pawła II

Duch Święty jest nadrzędnym podmiotem całej misji kościelnej: Jego dzieło rozbłyska znamieniem w działalności misyjnej wśród narodów, jak to ujawnia się w Kościele pierwotnym w związku z nawróceniem Korneliusza (por. Dz 10), z decyzjami dotyczącymi wyłaniających się potrzeb (por. Dz 15), z wyborem terenów i ludów (por. Dz 16, 6 nn.). Duch działa za pośrednictwem Apostołów, ale równocześnie działa także w słuchaczach: „Przez Jego oddziaływanie Dobra Nowina przyobleka się w ciało Ludzkich serc i sumień i rozszerza się w historii. We wszystkich tych wymiarach Duch Święty daje życie”. (RM 21)

Rozesłanie „aż po krańce ziemi” (Dz 1, 8)

Wszyscy Ewangelisci kończą opis spotkania Zmartwychwstałego ze swymi Apostołami nakazem misyjnym: „Dana Mi jest wszelka władza w niebie i na ziemi. Idźcie więc i nauczajcie wszystkie narody (...). A oto Ja jestem z wami poprzez wszystkie dni, aż do skończenia świata” (Mt 28, 18-20; por. Mk 16, 1.5-18; Łk 24, 46-49; J 20, 21-23). (RM 22)

Duch Święty w świecie

Duch Święty jest obecny i działa w każdym czasie i miejscu

Jan Paweł II w encyklice „Redemptoris missio” pięknie streszcza to, co do tej pory powiedzieliśmy o Duchu Świętym, i wprowadza nas w temat naszych dzisiejszych rozważań:

„Duch objawia się w szczególny sposób w Kościele i w jego członkach; tym niemniej Jego obecność i działanie są powszechne, bez ograniczeń przestrzennych i czasowych. Sobór Watykański II przypomina działanie Ducha w sercu każdego człowieka poprzez „ziarna Słowa”, w inicjatywach religijnych, w ludzkich wysiłkach skierowanych ku prawdzie, ku dobru, ku Bogu.

Obecność i działanie Ducha nie dotyczą tylko jednostek, ale społeczeństwa i historii, narodów, kultur, religii. Duch bowiem znajduje się u źródła szlachetnych ideałów i skierowanych ku dobru inicjatyw ludzkości będącej w drodze: „Przedziwną opatrnością kieruje biegiem czasu i odnawia oblicze ziemi”. Chrystus zmartwychwstały „działa w sercach ludzi mocą Ducha swojego, nie tylko budząc pragnienia przyszłego wieku, lecz tym samym też ożywiając, oczyszczając i umacniając te szlachetne pragnienia, dzięki którym rodzina ludzka zabiega o uczynienie własnego życia bardziej ludzkim i o poddanie całej ziemi temu celowi”.

W ten sposób Duch, który „tchnie tam, gdzie chce” (por. J 3, 8) i „działał już na świecie, nim jeszcze Chrystus został uwielbiony”, Duch, który „wypełnia ziemię, Ten, który ogarnia wszystko, ma znajomość mowy” (Mdr 1, 17), nakłania do szerokiego otwarcia oczu, aby rozważać Jego działanie obecne w każdym czasie i w każdym miejscu. Jest to wezwanie, które ja sam wielokrotnie powtarzałem i które towarzyszyło mi w spotkaniach z różnymi ludźmi. (Encyklika „Redemptoris missio” Jana Pawła II, nr 28-29)

W związku z tym że Duch Święty jest Stworzycielem i Odnawicielem całej rzeczywistości, która w Chrystusie zmierza do utworzenia Królestwa Bożego, możemy powiedzieć, że Duch Święty stworzył i tworzy każdą społeczność będącą w zamiarach Boga, od małżeństwa i rodziny poczynając, a na społeczności całego świata kończąc.

Ale to budowanie społeczności przez Ducha Świętego szanuje wolność człowieka i różnych grup społecznych w podejmowaniu decyzji, stąd mogą one tworzyć społeczności złe, destrukcyjne, lub takie gdzie zło, grzech ludzki odgrywa ważną rolę – występując przeciw działaniu Ducha Świętego. Nie zmienia to faktu, że Duch Święty nieustannie zmierza ku temu i tak

od wewnątrz prowadzi ludzi, aby podjęli odbudowę życia społecznego szanującego prawo stworzone i ład społeczny wpisany w człowieka przez Stwórcę oraz wolną wolę człowieka.

Potrzebna jest jednak mniej lub bardziej świadoma zgoda człowieka, aby zechciał podjąć się budowania takiego życia gdzie podstawowe zasady życia społeczne będą uszanowane i respektowane, a idąc jeszcze dalej, gdzie człowiek będzie gotów podjąć się budować rzeczywistość społeczną, która będzie przynajmniej w minimalny sposób otwarta na budowanie Królestwa Bożego.

W społecznościach tworzonych na ziemi nie uda się w pełni zrealizować takiej rzeczywistości, jaką osiągniemy w niebie, kiedy będzie pełnia Królestwa Bożego. Ważne jest jednak, aby to wewnętrzne otwarcie na Królestwo Boże świadome, lub nieświadome było, a wtedy coś z jego rzeczywistości będzie obecne w naszych rodzinach, społecznościach zakładów pracy, lokalnych czy narodowych lub międzynarodowych. Oczywiście stale musimy pamiętać, aby w budowaniu rzeczywistości społecznych na ziemi przestrzegać autonomii rzeczywistości ziemskich, która nigdy nie jest i nie może być autonomią od jakiegokolwiek działania Ducha Świętego. Jest tylko autonomią od działalności Kościoła instytucjonalnego.

A więc Duch Święty nieustannie pracuje, aby od wewnątrz zmieniać oblicze tej ziemi tak, aby stawała się coraz bardziej Królestwem Bożym. „Ześlij Ducha Twego, a nowe powstanie życie i odnowisz oblicze ziemi.”

Bóg przebywa w świecie w sposób czynny, działa w nim. Bóg stanowi dynamikę we wnętrzu świata, zasadę aktywności utrzymującą świat w ruchu, popychającą świat do działania i nadającą mu tempo.

Każde działanie człowieka zgodne z wolą Bożą może stawać się aktywnością jednoczącą go z Bogiem przemieniającym świat. Może stać się czasem kontemplacji Boga w działaniu. Formacja i wspólnota mają dopomagać w tym, aby działanie stawało się takim czasem jednoczenia się z żywym Bogiem. Wtedy każde działanie może stawać się apostołstwem, ewangelizacją świadectwem wiary. Tak pojęta duchowość zakłada przepracowanie dotychczasowej teologii pastoralnej która wraz programami formacyjnymi jest bardziej nastawiona na budowanie relacji między ludzkich, a nie wspieranie działania człowieka.

V. Powołani do świata

„Oni bowiem żyjąc wewnątrz świata słyszą głos Boga, który objawia im swój plan i oznajmia szczególne powołanie do tego, by „szukali Królestwa Bożego zajmując się sprawami świeckimi i kierując nimi po myśli Bożej” (ChL 15). Głęboki sens tej rzeczywistości polega na tym, że człowiek świecki został powołany do życia w świecie dla szczególnego celu, by dokonywać uświęcenia świata. Sobór naucza: „tam ich Bóg powołuje, aby wykonując właściwe sobie zadania, kierowani duchem ewangelicznym, przyczyniali się do uświęcenia świata na kształt zaczynu od wewnątrz” (KK 31).

Świeccy nie tylko należą do Kościoła, ale są Kościołem w świecie.

Apostołstwo to bardziej wydobywanie dobra, które już jest dane przez Boga w danej sytuacji, jako zarodek Królestwa Bożego, niż narzucanie z zewnątrz dobra, które my wnosimy. Nowe życie jest już dane, bo Bóg już daną sytuację, danego człowieka, na Krzyżu i w Zmartwychwstaniu całkowicie odkupił. My nie stwarzamy Królestwa Bożego, ono jest darem, to Jezus je tworzy – my pragniemy je objawić innym, wyrazić na zewnątrz światu i ludziom.

To wszystko dzieje się zazwyczaj w sposób ukryty, ale realny i konkretny, a owocność tego działania będziemy mogli prawdopodobnie zobaczyć w pełni dopiero w Niebie.

Znaczenie naszej pracy dla Królestwa Bożego

„Oczekiwanie nowej ziemi nie powinno jednak osłabiać, lecz raczej rozbudzać gorliwość w doskonaleniu tej ziemi, na której wzrasta ciało nowej rodziny ludzkiej, mogąc już dać pewne wyobrażenie o nowym świecie.

Jakkolwiek postęp ziemski należy starannie odróżniać od wzrostu królestwa Chrystusa, o ile jednak może się przyczynić do lepszego urządzenia społeczeństwa ludzkiego, ma on wielkie znaczenie dla Królestwa Bożego.

Kiedy bowiem w Duchu Pańskim i według Jego polecenia rozkrzewimy na ziemi ludzką godność, braterską wspólnotę i wolność, tzn. wszystkie te dobre owoce natury i naszego wysiłku, to znów je potem znajdziemy, oczyszczone już jednak z wszelkiej nieczystości, rozświetlone i przemienione, gdy Chrystus przekaże Ojcu wieczne i powszechne królestwo: „Królestwo prawdy i życia, królestwo świętości i łaski, królestwo sprawiedliwości, miłości i pokoju”.

Na tej ziemi Królestwo jest już obecne w misterium; kiedy zaś przyjdzie Pan, osiągnie ono pełnię” (KDK 39 - nowe tłumaczenie).

Dlaczego jest to tak ważne, abyśmy zrozumieli i uszanowali świecki charakter powołania laikatu? Ponieważ istnieje wielka pokusa uciekania od świata przez świeckich w sferę ducha. Wielu uważa, że dopiero duchowa działalność jest tą Bożą i prawdziwą – natomiast świecka jest przez nich pogardzana i uważana za nie-Bożą.

Sobór, a potem Jan Paweł II, wyraźnie mówią: W ich życiu nie może być dwóch równoległych nurtów: z jednej strony tak zwanego życia „duchowego” z jego własnymi wartościami i wymogami, z drugiej tak zwanego życia „świeckiego”, obejmującego rodzinę, pracę, relacje społeczne, zaangażowanie polityczne i kulturalne. (...) Wszystkie bowiem dziedziny świeckiego życia są objęte Bożym planem, według którego są one „historycznym miejscem” objawienia się i urzeczywistnienia miłości Jezusa Chrystusa na chwałę Ojca i w służbie braciom. Każde działanie, każda sytuacja, każda konkretna forma zaangażowania – na przykład kompetencje zawodowe i solidarność w miejscu pracy; miłość, oddanie, udział w wychowaniu dzieci w rodzinie; służba społeczna i polityczna; obrona prawdy w kulturze – to wszystko jest opatrnościową okazją do „ustawicznego ćwiczenia się w wierze, nadziei i miłości”. (ChL 59)

Zadaniem katolików świeckich jest uświęcanie świata, Jak świeccy uświęcają świat?

Według Konstytucji Dogmatycznej o Kościele: „[...] zadaniem ludzi świeckich, z tytułu właściwego im powołania, jest szukanie Królestwa Bożego przez zajmowanie się sprawami świeckimi i kierowanie nimi po myśli Bożej. Żyją oni w świecie, to znaczy pośród wszystkich razem i poszczególnych spraw i zadań świata, i w zwyczajnych warunkach życia rodzinnego i społecznego, z których utkana jest ich egzystencja. Tam powołuje ich Bóg, aby pełniąc właściwą sobie misję, kierowani duchem ewangelicznym, jak zaczyn, od wewnątrz niejako przyczyniali się do uświęcenia świata i tak przede wszystkim świadectwem życia, promieniując wiarą, nadzieją i miłością ukazywali innym Chrystusa” (LG 31).

1. Uświęcenie poprzez samą obecność chrześcijanina w świecie.

Przez fakt, że Duch Święty w nas mieszka, „nosimy” Go w świecie i tak świat uświęcamy. Niesiemy Boga wszędzie tam, gdzie się udajemy, gdzie mieszkamy, pracujemy itp. Jego obecność promieniuje przez nas, nawet wtedy kiedy o tym nie pamiętamy.

Nosząc w sobie Świętego Ducha, uświęcamy ten świat, który bez Boga staje się pustynią. Św. Paweł pyta Koryntian: "Czyż nie wiecie, żeście świątynią Boga i że Duch Boży mieszka w was? ... Świątynia Boga jest świętą, a wy nią jesteście" (1 Kor 3, 16-17).

2. Uświęcenie poprzez pracę

Św. Ignacy Loyola w Kontemplacji pomocnej do uzyskania miłości miłość Boga opisał jako pracę i trud: „Rozważyć, jak Bóg działa i pracuje dla mnie we wszystkich rzeczach stworzonych na obliczu ziemi. Znaczy to, że postępuje tak, jak ktoś pracujący. I tak, w niebiosach, w żywiołach, w roślinach, owocach, trzodach itd., dając [wszystkiemu] istnienie, zachowując, darząc wzrostem i czuciem itd.” (ĆD 236).

Każde nasze działanie jest uświęcone, tak w Boskim, jak i w ludzkim znaczeniu, jeżeli dokonuje się ono w Duchu Świętym. Praca zatem winna się dokonywać w miłości, wolności, z

ukierunkowaniem na cel, konsekwentnie, cierpliwie oraz z pełnią nadziei. Pracując, kochamy Boga oraz ludzi.

Zjednoczenie z Bogiem poprzez pracę może stanowić 95% naszego czasu w codziennym życiu, o ile nie więcej.

„Pan Bóg wziął zatem człowieka i umieścił go w ogrodzie Eden, aby uprawiał go i doglądał” (Rdz 2,15).

„Pierwszej ludzkiej parze Bóg powierza zadanie czynienia sobie ziemi poddaną i panowania nad wszelkim żywym stworzeniem (por. Rdz 1,28).

Panowanie człowieka nad innymi istotami żywymi nie może być jednak panowaniem despotycznym i nierozumnym; przeciwnie, ma on „uprawiać i doglądać” (por. Rdz 2,15), a więc troszczyć się o dobra stworzone przez Boga: dobra, których człowiek nie stworzył, ale otrzymał jako drogocenny dar powierzony przez Stwórcę jego odpowiedzialności.

Przez pracę człowiek staje się „podobny” do Boga, staje się Jego „obrazem i podobieństwem”. Tym samym człowiek pracy walczy najskuteczniej z biernością świata, z przemijaniem rzeczy, z ich cofaniem się do anonimowości. Praca służy osobie ludzkiej do osiągnięcia czegoś „swojego”, najbardziej „osobistego” i „osobowego”.

Bardzo ważnym dla nas stwierdzeniem jest to, że praca jest zadana człowiekowi jeszcze przed grzechem i należy do pierwotnego powołania człowieka. W raju człowiek pracował! Ale praca ta nie stanowiła dla niego żadnego trudu i nie wiązała się z wysiłkiem.

A zatem praca nie jest karą, ani przekleństwem, ale wypływa z naturalnej kondycji stworzenia i powierzenia nam zadania, misji czynienia ziemi sobie poddaną.

Pełniąc wolę Bożą poprzez swoje działania, pracę, wchodzimy w komunię z Bogiem i Jego działaniem w sercu człowieka oraz w świecie, w budowanie Królestwa Bożego.

Aby praca mogła się stać naszym apostołstwem, czyli wyrazem naszej miłości do Boga, i aby mogło się dokonać jej uświęcenie, muszą być spełnione pewne praktyczne wskazania i warunki.

Miłość Boga wyraża się w działaniu

Bardzo ważnym elementem naszych rozważań jest obraz Boga, jaki nosimy w sercu. Czy jest to Bóg, który kiedyś stworzył świat, zbawił go i teraz siedzi na tronie i króluje, patrząc na świat?

Praca może się stać wyrazem miłości i wynikającej z niej troski. W ten sposób negatywne znaczenie pracy, które zaczyna się biblijnym przekleństwem, zostaje przełamane od wewnątrz przez Boga. Być może nie jest przypadkiem, że negatywna ocena pracy w dziejach ludzkości została przezwyciężona przez oddziaływanie chrześcijaństwa.

Każde nasze działanie jest uświęcone, tak w boskim, jak i w ludzkim znaczeniu, jeżeli dokonuje się ono w Duchu Świętym.

Warunkiem autentyczności apostołstwa są trzy przymioty:

- **profesjonalizm**, aby każdy projekt i działanie były wykonane zgodnie z najwyższymi standardami i wiedzą w danej dziedzinie,
- **etyczność**, aby każde działanie było dostosowane do wymogów moralnych, ewangelicznych, a w szczególności do etyki zawodowej,
- **zaangażowanie duchowe**, czyli zjednoczenie z Bogiem w działaniu, w pracy.

3. Uświęcenie poprzez kształtowanie w duchu Ewangelii relacji międzyludzkich

Uświęcenie dokonuje się poprzez dialog z Bogiem i z drugim człowiekiem. W Ewangelii Jezus ukazuje nam, jak mamy rozwijać relacje międzyludzkie, aby świętość bardziej przenikała nasze serca i więzi między nami oraz społecznością, w których żyjemy.

Wszędzie tam, gdzie dzieje się miłość bezinteresowna, nawet tylko częściowo, tam, gdzie dzieje się przebaczenie, i wiele innych ewangelicznych postaw w relacjach międzyludzkich – wszędzie tam dokonuje się uświęcenie człowieka, rodziny, wspólnoty, społeczności.

Dużo na ten temat napisano: jak uświęcać relacje międzyludzkie, jak Bóg pragnie pomagać nam budować więzi miłości, wzajemnego zaufania, tworzyć wspólnie dobro dla innych, więc nie będę tego szczegółowo omawiał.

4. Uświęcanie dokonuje się również dzięki:

- modlitwie za innych,
- znoszeniu cierpienia, krzyża, trudu w intencji danej społeczności, z nadzieją, że to wyjedna przyspieszenie, przebudzenie łaski, jaka w tej społeczności już jest,
- walce o to, aby wartości ludzkie i chrześcijańskie w danej społeczności były realizowane,
- głoszeniu Dobrej Nowiny, aby otworzyć na Boga i Królestwo Boże człowieka i społeczność.

Jak się dokonuje uświęcenie świata?

Tkwiąc w samym sercu świata, wewnątrz jego struktur, człowiek świecki działa na wzór ewangelicznego zaczynu mocą swojego zjednoczenia z Chrystusem. Owoce tego zjednoczenia dają się sprowadzić do miłości, która upodabnia człowieka do doskonałości i świętości Boga. Trzeba więc stwierdzić, że wszelka ludzka aktywność, nawet ta świecka, jeżeli tylko staje się funkcją miłości, posiada także rangę świętości. Nie oznacza to wcale, że świecki charakter ludzkiej aktywności, mający własną strukturę i własną autonomię, zatracą się w świętości ludzkiego działania. Oznacza to tylko, że przerasta on siebie i uzyskuje w ten sposób swoje dopełnienie. Uświęcenie świata polega zatem w swojej istocie na ukierunkowaniu go ku eschatologicznej pełni. Dokonuje się to przez życiową syntezę religijności i aktywności świeckiej.

VI. Zadania animatora apostołstwa

Formacja w ruchach zmierza do tego, aby każde nasze działanie stawało się apostołskie, było pełnieniem woli Ojca, po to, abyśmy przemieniali ten świat od wewnątrz poprzez jego uświęcenie. Uczymy się więc przechodzenia od zwykłego zaangażowania, podejmowania różnych prac i działań, do apostołstwa.

Apostołstwo to odkrywanie obecności i działania Boga w naszej pracy, w naszych działaniach w świecie. Dzięki temu te działania nabiorą swojej mocy, bogactwa, inspiracji i siły – nie tylko ja działam ale współdziałam z Bogiem, odpowiadam na prośbę Boga, abym ten świat z Nim przemieniał.

Przechodzenie od zwykłego ludzkiego działania do działania apostołskiego jest drogą, procesem, zakładającym przemianę naszego myślenia o Bogu, o świecie, o naszym życiu i zaangażowaniu.

W tej przemianie ważne jest nie tylko otwarcie się na Boga, ale również na wspólnotę Kościoła, tak aby nasze działanie nie było jedynie jednostkową aktywnością, ale zaangażowaniem podejmowanym indywidualnie we wspólnocie i ze wspólnotą.

Aby dokonywała się przemiana ludzkiego działania w apostołstwo, rozeznajemy działania powierzone nam przez Boga i bardziej świadomie otwieramy się w nich na działanie łaski, na współpracę z Bogiem oraz na wspólnotę Kościoła.

Droga rozeznania indywidualnego apostołstwa:

Rozeznawanie indywidualnego apostołstwa zaczyna się od przyjrzenia się życiu i aktualnemu zaangażowaniu w pracę, działanie konkretnej osoby.

Tutaj pomocne może być wykorzystanie opracowania zawierającego opis apostołstwa, jakie już realizują inni członkowie ruchów, w różnych obszarach, wraz z przykładowymi działaniami – To opracowanie zostało zamieszczone w Serwisie ORRK nr 108

Kiedy ktoś robi to pierwszy raz, niech wybierze z tego opisu i zaznaczy to co robi i podjęmie decyzję, że od tej chwili będzie je traktował nie tylko jako zwykłe działanie, pracę, ale również, jako apostołstwo do którego Bóg go posyła.

Potem, co jakiś czas, dobrze jest dokonywać przeglądu, jak wygląda realizacja tego apostołstwa, co należy skorygować, od czego się uwolnić, jakie nowe wezwania trzeba podjąć jako swoje apostołstwo.

Ta droga prowadzi do decyzji że od tej chwili podejmuję apostołstwo w moim życiu, że godzę się być apostołem Chrystusa w świecie i Kościele.

O świadomym apostołstwie w życiu osobistym nie trzeba codziennie rozważać, ale trzeba je realizować. A rewizji dokonywać co jakiś czas.

Jeśli apostołujemy w podobnych obszarach w naszej wspólnotie, możemy się podzielić doświadczeniem, jak je realizujemy, np. apostołstwo w mojej rodzinie, co nam się udaje, a co mniej się udaje itd..

Ważna jest też wspólna i indywidualna modlitwa w intencji realizowanego apostołstwa. Trzeba prosić wspólnotę, aby wspierała duchowo moje apostołstwo. Taka modlitwa może być podejmowana na każdym spotkaniu naszej wspólnoty – wtedy będziemy mieli poczucie, że wspólnota rzeczywiście nas wspiera i pomaga nam, przynajmniej duchowo.

Animator apostołstwa powinien uczyć rozwijać postawy apostołskie

- **rozeznanie apostołskie**, czyli rozeznawania, ku czemu nas Pan prowadzi i jak mamy na to odpowiadać

- **twórczość i kreatywność** w odczytywaniu nowych wezwań

- **pogłębianie zjednoczenia z Bogiem w życiu nie tylko duchowym**, otwarcie na modlitwę i spotkanie z żywym słowem Bożym

- **etyczność w działaniu**

- **profesjonalizm**

- **uczenie się współpracy z innymi, doskonalenie w tej współpracy**

- **dbanie o wypoczynek**

- dbanie o spotkania z animatorem mojego apostołstwa

- udział w rekolekcjach pogłębiających rozwój mojego apostołstwa.

- pogłębianie wiedzy i znajomości w dziedzinie apostołstwa

- jak sobie radzić z cierpieniem i kryzysami w pracy?

Nie jesteśmy w stanie objąć naszą świadomością wszystkich dziedzin naszego apostołstwa, stąd skupiamy się na wybranych działaniach, obszarach apostołskich – to w praktyce pomoże nam przemieniać całe nasze życie w życie apostołskie.

VII. Obszary zaangażowań apostołskich członków ruchów

Istnieje olbrzymie bogactwo apostołstwa. Ogólnopolska Rada Ruchów Katolickich próbowała opisać apostołstwo realizowane przez członków ruchów w Serwisie ORRK nr 108, ale to jest tylko namiastka bogactwa zaangażowań ludzi świeckich, o ile jako apostołstwo rozumiemy całe ich życie i zaangażowanie, i szanujemy zaangażowanie w świecie, świeckie zaangażowanie na równi z duchowymi, religijnymi – tak jak to rozumie Sobór Watykański II, Jan Paweł II oraz następni papieże Benedykt XVI i Franciszek.

Na IV Ogólnopolski Kongres Ruchów w roku 2014 wydaliśmy książeczkę „Posłani, aby odnowić świat. Jak apostołują ruchy i stowarzyszenia?”

To opracowanie spisuje działania apostołskie, jakie już są realizowane w ruchach. Opieramy się w tym opisie na obszarach i zaangażowaniach, na jakie zwrócił uwagę Ojciec św. Jan Paweł II w adhortacji „Christifideles Laici”.

W 2019 roku ukazało się poszerzone drugie wydanie tego opracowania. Przedstawione zostało w Serwisie ORRK 108. Główne obszary zaangażowania apostołskiego ruchów to:

1. Rodzina
2. Ochrona życia
3. Praca
4. Ewangelizacja
5. Apostołstwo poprzez formację
6. Praca na rzecz rozwoju Kościoła lokalnego
7. Apostołstwo modlitewne
8. Zaangażowanie na rzecz ubogich
9. Uchodźcy oraz imigranci
10. Młodzież i dzieci
11. Praca z osobami starszymi

12. Praca na rzecz chorych
13. Ekologia
14. Kultura
15. Środki społecznego przekazu
16. Gospodarka
17. Polityka
18. Ekumenizm
19. Apostolstwo poza granicami Polski
20. Rozwój mojego ruchu oraz współpracy pomiędzy ruchami

* * * * *

Irena i Jerzy Grzybowski

Wizja Spotkań Mażeńskich w Roku Świętym 2025

Zacznijmy od wspomnienia naszego przeżycia Roku Świętego 2000. Wtedy specjalnie nie przygotowaliśmy się do jakiegś szczególnej celebracji Roku Jubileuszowego. Byliśmy ruchem nieformalnym. Odpowiadaliśmy na bieżące wewnętrzne natchnienia i dopiero z perspektywy lat zobaczyliśmy, że był to dla Spotkań Mażeńskich rok szczególnie pełny łask, nadzwyczaj ważny.

Odbyliśmy wtedy pielgrzymkę do Rzymu, zostaliśmy przyjęci na prywatnej audiencji przez Ojca Świętego Jana Pawła II. Jego „trzymajcie się i trzymajcie innych” zakorzeniło się w naszej pamięci. Szczególnie ważne było nawiązanie bezpośredniego kontaktu z Papieską Radą ds. Świeckich. Ówczesny sekretarz Rady, bp Stanisław Ryłko, przedstawił nam drogę do zatwierdzenia Spotkań Mażeńskich jako stowarzyszenia mającego osobowość prawną w Kościele. W Roku Świętym 2000 nieoczekiwanie zostało zintensyfikowane prowadzenie Spotkań Mażeńskich w Rosji. Traktujemy to jako swego rodzaju zlecenie od Matki Bożej Fatimskiej w kontekście jej przesłania o nawróceniu Rosji. Ważne było wtedy dotknięcie męczeńskiej ziemi łagrów syberyjskich.

Dlaczego o tym mówimy? Bo to nas, jako założycieli, zainspirowało do szczególnej wrażliwości na natchnienia Ducha Świętego, jakie mogą przyjść w sposób niespodziewany w roku 2025. Nadchodzący Rok Święty może być dla całego Stowarzyszenia czymś bardzo ważnym i warto jego łask nie przegapić.

Papież w Bulli „Spes non confundit” („Nadzieja zawieść nie może”), która zawiera zapowiedź Roku Świętego i bardzo ogólny jego program, wzywa do apostołstwa nadziei. My również pragniemy zwrócić w 2025 r. szczególną uwagę na słowa św. Pawła w Liście do Rzymian, że „nadzieja zawieść nie może” (Rz 5,5). W dotychczasowej naszej działalności podkreślaliśmy, że animatorzy Spotkań Mażeńskich mają być prorokami nadziei dla małżeństw, szczególnie przeżywających kryzys. Mają być prorokami nadziei dla narzeczonych, że ich małżeństwo może być trwałe i szczęśliwe. Mamy być prorokami nadziei opartej na zaufaniu do Pana Boga, że Jego interwencje, czasem dla nas trudne, są błogosławionym darem dla nas. Jeden z naszych Zjazdów Animatorów miał motto „Abyśmy podtrzymywali nadzieję”. Bulla Franciszka ożywiła na nowo przesłanie, aby wszystkie działania podejmowane przez Spotkania Mażeńskie były przeniknięte apostołstwem nadziei.

Kardynał Stanisław Ryłko w 2011 r., już jako Przewodniczący Papieskiej Rady ds. Świeckich, powiedział do nas, żebyśmy byli otwarci na niespodzianki Ducha Świętego. Myśmy już doświadczyli takich niespodzianek w roku 2000. Przypominamy sobie te słowa szczególnie teraz, przed Rokiem Świętym 2025. Jako prawdziwy deszcz łask napływających poprzez różne osoby niezależnie, traktujemy zmobilizowanie do konieczności wzmocnienia obecności Spotkań Mażeńskich w mediach społecznościowych. Teraz się do tego przygotowujemy, a działania, już zaplanowane w tej dziedzinie, zintensyfikują się zapewne w roku 2025. Czasy teraz takie, że apostołstwo nadziei prowadzi także przez media społecznościowe.

Marzymy o tym i przyjmujemy to jako odpowiedź Ducha Świętego na Rok Święty, by zasady dialogu, opracowane w Spotkaniach Mażeńskich, wyszły jeszcze szerzej poza ramy Stowarzyszenia i ogarniały coraz więcej osób z nim nierozwiązanych. By zasady dialogu zachęciły do głębokiego ich przeżycia i doświadczenia we własnym życiu. Niespodzianką Ducha Świętego

jest opracowanie Koronki o dar dialogu dla każdego z nas, w małżeństwie, rodzinie, społeczeństwie i Kościele - Koronki o dar dialogu dla całego świata.

Niespodzianką Ducha Świętego jest także zaproszenie z Ukrainy do poprowadzenia na wiosnę rekolekcji o dialogu dla sióstr zakonnych z różnych zgromadzeń. To jest nowe wyzwanie. Dialog jest drogą do świętości nie tylko dla małżeństw i narzeczonych, ale także dla osób życia konsekrowanego. Dlatego podejmujemy to wyzwanie.

Być może owocem Roku Świętego będzie nawrócenie jednego małżeństwa, uratowanie od rozwodu jednej pary na świadectwo dla innych - jak w przypadku wdowy z Sarepty Sydońskiej albo Syryjczyka Naamana.

Co roku odbywają się różne zjazdy animatorów lub liderów Spotkań Małżeńskich. We wrześniu 2025 r. planowany jest w Polsce Międzynarodowy Zjazd Animatorów. Takie Zjazdy odbywają się co cztery lata. Ten zbiega się z Rokiem Świętym. Ufamy, że w sposób szczególnie zogniskuje Boże łaski, jakie będziemy zdolni przyjąć w Roku Świętym. Innymi słowy, mamy nadzieję, że Bóg w Roku Świętym powiększy nasze możliwości przyjęcia Jego łask.

Spotkaniom Małżeńskim potrzebne jest jeszcze większe niż dotąd nadążanie za zmianami zachodzącymi w Kościele i społeczeństwie. W Roku Świętym warto prosić o szczególną łaskę zauważania obszarów stagnacji charyzmatu i misji Spotkań Małżeńskich oraz odczytywać drogi ożywienia tych obszarów. Mogą się pojawić inicjatywy, które trzeba będzie poddać rozeznaniu, czy rzeczywiście pochodzą od Ducha Świętego i w jaki sposób są drogowskazami wypełniania określonej statutu misji Stowarzyszenia. A tą misją jest objęcie podstawowymi formami działalności jak największej liczby uczestników. Czuwanie nad tym będzie zadaniem zarządów na poszczególnych szczeblach struktur. Ale Kościół synodalny – a takim chcemy, by Spotkania Małżeńskie były coraz bardziej – to taki, w którym wszyscy jego członkowie, we wspólnocie, słuchając siebie nawzajem, biorą współodpowiedzialność za jego misję. Chcielibyśmy, by w Roku Świętym zostały umocnione dotychczasowe sposoby brania tej odpowiedzialności i – być może – rozpoznane konkretne nowe.

Dlatego jeszcze raz podkreślamy, że najważniejsze będzie słuchanie i realizowanie tego, co – mówiąc językiem Apokalipsy – Duch Święty będzie mówić do Kościoła, jakim są Spotkania Małżeńskie. Patrząc na te perspektywy, ogarnia nas bojaźń Boża, a zarazem lęk, czy usłyszymy i je czy będziemy zdolni je zrealizować.

* * * * *

Magdalena Ręka PhD., Franciszek Ręka PhD,
Rada Ruchów i Stowarzyszeń Katolickich Archidiecezji Katowickiej

Rok Święty w Archidiecezji Katowickiej

Jubileusz 100-lecia Archidiecezji Katowickiej wpisuje się w obchodzony w całym Kościele Rok Święty 2025. Diecezja katowicka została ustanowiona 28 października 1925 roku przez papieża Piusa XI bullą „Vixdum Poloniae unitas”. Jan Paweł II podniósł ją do rangi archidiecezji bullą „Totus Tuus Poloniae populus”.

W sobotę, 23 listopada 2024 r., zainaugurujemy w katowickiej katedrze Chrystusa Króla jubileuszowe obchody stulecia naszej archidiecezji pod przewodnictwem nuncjusza apostolskiego w Polsce, księdza arcybiskupa Guido Antonio Filipazzi.

Zgodnie z propozycją papieża Franciszka, rok 2024 poprzedzający wydarzenie jubileuszowe przeżywamy jako Rok Modlitwy poświęcony **wielkiej „symfonii” modlitwy** (una grande sinfonia di preghiera).

Poznajemy:

- **Logo Jubileuszu** - cztery postacie, symbolizujące ludzkość pochodzącą z różnych zakątków ziemi, ukazującą solidarność i braterstwo, które jednoczą narody. Podróż pielgrzyma jest faktem wspólnotowym, naznaczonym rosnącym dynamizmem, który coraz bardziej przybliża nas ku krzyżowi.

- **Hymn Jubileuszu** – temat oparty na Księdze Izajasza (Iz 9, 1 i 60, 1): Naród kroczący w ciemnościach ujrzał światłość wielką. Żywy płomień (jako sekwencja refrenu hymnu) daje

początek wydarzeniu: „Powstań! Świeć, bo przyszło twe światło i chwała Pańska rozbłyśka nad tobą.”

- **Oficjalna maskotka „Luce”** (wł. światło), urocza postać o niebieskich włosach, ubrana w żółty płaszcz przeciwdeszczowy i ubłocone buty. W jej wielkich oczach, charakterystycznych dla *anime*, można dostrzec muszle pielgrzymie, symbolizujące drogę do Santiago de Compostela.

Działalność taka jak Lucca Comics pozwala dotrzeć do młodszych pokoleń i nawiązać z nimi kontakt w sprawie nadziei, która jest kluczowa dla przesłania Ewangelii (proprefekt Dykasterii ds. Ewangelizacji, abp Rino Fisichella, odpowiedzialny za organizację Roku Świętego).

Motto Jubileuszu SPES NON CONFUNDIT stanowi dla nas okazję do odnowienia nadziei. Jubileusz jest dla nas momentem autentycznego, osobistego spotkania z Panem Jezusem, „Bramą” (J 10, 7,9) naszego zbawienia.

Pielgrzymka jest zasadniczym elementem wydarzenia Jubileuszowego. Wyruszenie w podróż tradycyjnie kojarzy się z ludzkim poszukiwaniem sensu życia. W nadchodzącym roku jako pielgrzymi nadziei będziemy przemierzać starożytne i współczesne szlaki, aby w pełni przeżyć Rok Święty 2025. Nawiedzimy m.in. Rzym (Pielgrzymka do Siedmiu Kościołów), Piekary Śląskie, Częstochowę.

Włączając uwagę należy zwrócić na wszystkie osoby znajdujące się w szczególnie trudnej sytuacji: samotności, doświadczających własnych słabości i ograniczeń. Opieka nad nimi jest hymnem na cześć ludzkiej godności, pieśnią nadziei, która wzywa do chóralnego udziału całego społeczeństwa.

W Archidiecezji Katowickiej podejmujemy szereg inicjatyw z okazji Jubileuszu 2025.

Przygotowujemy Informator: Ruchy, Wspólnoty Modlitewne i Stowarzyszeń w Archidiecezji Katowickiej. Planujemy przygotować aktualny materiał w wersji papierowej i elektronicznej.

Jako **Wspólnota Gaudete** będziemy przeżywać III niedzielę Adwentu; Niedziela Gaudete - Niedziela Radości: „Radujcie się zawsze w Panu” (Flp 4, 4). Należy rozwijać w sobie umiejętność radowania się, cieszenia się, korzystania z wielorakich radości ludzkich, jakich Bóg Stwórca użycza nam na tę doczesną pielgrzymkę” (Paweł VI, adhortacja apostolska „Gaudete in Domino”).

Przygotowujemy się do organizacji wydarzenia w Archidiecezji Katowickiej dla wszystkich ruchów, wspólnot i stowarzyszeń w łączności z zaplanowanym w Rzymie kongresem: Jubileusz Ruchów, Stowarzyszeń i Nowych Wspólnot kościelnych (*Jubilee of Ecclesial Movements, Associations and New Communities*, 7-8 czerwca 2025 r.).

Na to jubileuszowe wydarzenie szczególnie zaproszeni są wszyscy członkowie ruchów kościelnych, stowarzyszeń, nowych wspólnot i grup modlitewnych.

* * * * *

Informacje

Jaka jest kondycja Kościoła w Polsce na podstawie raportu ISKK?

Przedstawione dane świadczą nie o kryzysie Kościoła ale raczej o jego trwaniu. Nawet jeśli ktoś mówi o uczniach, którzy wypisują się z religii, to zjawisko widoczne jest w Warszawie, może we Wrocławiu, ale nie w całej Polsce - powiedział prof. Krzysztof Kosela, przewodniczący Rady Naukowej Instytutu Statystyki Kościoła Katolickiego. Socjolog skomentował najnowszy raport ISKK, przedstawiający dane za 2023 rok.

- Dane z raportu ISKK za 2023 rok wskazują na stabilność Kościoła Katolickiego w Polsce mimo obserwowanych niewielkich spadków w liczbie parafii, sakramentów i uczestnictwie w katechezie. Badacze podkreślają, że to nie kryzys Kościoła, lecz jego trwanie w zmieniającym się społeczeństwie, które doświadcza kryzysu demograficznego i samotności.

- Wskaźnik *dominantes* wyniósł 29 proc., kontynuując spadkowy trend z lat ubiegłych, jednak wskaźnik *communicantes* względny (48 proc.) wskazuje na większą świadomość religijną uczestników liturgii. Ogólny udział w katechezie wynosi 78 proc., przy czym obserwuje się duże różnice regionalne oraz zależność od wieku uczniów.

- W Polsce spada liczba alumnów i siostr zakonnych, a wzrasta liczba diakonów stałych. Coraz mniej par decyduje się na sakrament małżeństwa (spadek o 12 proc. w 2023 roku), co wynika zarówno z przemian kulturowych, jak i demograficznych.

- Polska posiada około 9 proc. parafii w Europie, a co czwarty ksiądz na kontynencie jest Polakiem. Raport ISKK wskazuje, że Kościół w Polsce dostosowuje się do globalnych trendów, jednocześnie wprowadzając innowacje w monitorowaniu praktyk religijnych, takie jak nowy wskaźnik *communicantes* względny.

Raport wskazuje na niewielkie spadki zarówno jeśli chodzi o liczbę parafii, jak i siły apostołskie, liczbę przyjmowanych sakramentów czy uczestnictwo w katechezie. - Trudno wyciągać z niego wnioski o jakimś istotnym kryzysie Kościoła. To raczej obraz Kościoła, który trwa w społeczeństwie doświadczającym kryzysu - kryzysu demograficznego i epidemii samotności - mówili badacze. Spotkanie odbyło się w Sekretariacie KEP w Warszawie.

Ks. Leszek Gęsiak SJ, rzecznik KEP rozpoczynając konferencję prasową przypomniał, że opublikowane dane zbierane były przez cały rok za pośrednictwem ankiet oraz poprzez badanie praktyk w jedną określoną niedzielę roku - 22 października 2023 r.

Co czwarty ksiądz w Europie jest Polakiem

Dane zawarte w roczniku statystycznym ISKK za rok 2023 przedstawił dr hab. Marcin Jewdokimow, dyrektor ISKK SAC, oraz ks. dr hab. Wojciech Sadłoń wicedyrektor ISKK. Badacze mówili o nich również w kontekście europejskim i światowym, zwracając uwagę, że ok 10 tys. parafii w Polsce to ok. 9 proc parafii w całej Europie i ok. 4,5 proc parafii na świecie (jest ich obecnie 226 tys.). Jak podkreślali, co czwarty ksiądz w Europie jest Polakiem.

Badacze wskazywali, że pewne procesy, które można obserwować w Polsce, jak np. spadek liczby siostr zakonnych, czy wzrost liczby diakonów stałych, można obserwować w Kościele na całym świecie.

Coraz mniej par zawiera sakrament małżeństwa

Mowa była również o spadku liczby udzielanych sakramentów. **W przypadku sakramentu małżeństwa jest to istotny spadek - aż o 12 p. proc. w stosunku do poprzedniego roku.** Prelegenci wskazywali, że na zmiany te należy patrzeć nie tylko w kontekście kulturowym ale również demograficznym.

W 2023 r. wskaźnik *dominantes* wyniósł 29 proc. Warto przypomnieć, że w 1980 r. było to 51 proc. i od tego czasu obserwujemy trend spadkowy. Uczestnicy konferencji podkreślili, że w tym kontekście momentem dużego spadku była pandemia.

Communicantes względny

Jeśli chodzi o *communicantes* w roku 2023 było to 14 proc. Ks. dr hab. Wojciech Sadłoń przypomniał, że oba wskaźniki - *dominantes* i *communicantes* - odnoszą się do liczby osób zobowiązanych do uczestnictwa w niedzielnej liturgii. Dla pewnego przybliżenia obrazu wspólnoty wiernych w tym roku wprowadzono nowy wskaźnik - *communicantes* względny. Wskazuje on

liczbę osób przystępujących do Komunii św. w stosunku do liczby osób obecnych na Eucharystii. W 2023 r. *communicantes* względny wyniósł ok. 48 proc.

Religia w szkołach

Ogólny choć nieznaczny spadek w stosunku do ubiegłego roku obserwujemy też jeśli chodzi o uczestnictwo w katechezie. W skali kraju jest to ok. 78 proc. przy czym widać duże zróżnicowanie jeśli chodzi o diecezje - w niektórych, np. przemyskiej i tarnowskiej, na katechizację uczęszcza ok. 96 proc. dzieci i młodzieży; w archidiecezji warszawskiej jest to nieco ponad 50 proc. Różnice widać również w zależności od wieku katechizowanych - im wyższy szczebel edukacji, tym poziom uczestnictwa w lekcjach religii jest niższy.

"Spadek o 10 proc. liczby alumnów już świadczy o pewnej zmianie"

Komentarzem do przedstawionych danych podzielił się prof. Krzysztof Kosela, przewodniczący Rady Naukowej ISKK. Podkreślił, że z jednej strony mówią one o Kościele katolickim w Polsce i jego "zasobach", z drugiej - o samej Polsce i jej zróżnicowanym społeczeństwie. - To co widzimy to zasadniczo niewielkie zmiany lub brak zmian, choć spadek o 10 proc. liczby alumnów już świadczy o pewnej zmianie - powiedział.

Polskie społeczeństwo się "zwija"

Według socjologa dane przedstawione w raporcie ISKK są związane ze zmianami zachodzącymi w całym polskim społeczeństwie w tym - z pogłębiającym się kryzysem demograficznym. - Polskie społeczeństwo się "zwija". Jesteśmy w czasie wielkiej zmiany społecznej, samotność stała się plagą, żyjemy w cywilizacji cyfrowej, zawieramy mniej małżeństw, więc jest także mniej rodzin - podkreślił. Przewodniczący Rady Naukowej ISKK ocenił również, że nowy wskaźnik - *communicantes* względny - wskazuje jednak na to, że **katolicy w Polsce coraz poważniej traktują swoją wiarę**. - Widzą, że obecność na Mszy św. nie będzie pełna bez przystąpienia do Komunii św. Ten wskaźnik rośnie i ciekawie rozkłada się w całej Polsce - podkreśli. - **Katolików, którzy chodzą do Kościoła "z przyzwyczajenia", już właściwie nie ma** - dodał.

Nie ma podstaw, by mówić o kryzysie Kościoła

W jego opinii, nie ma podstaw by mówić o kryzysie Kościoła. - **Przedstawione dane świadczą raczej o etapie trwania Kościoła**. Nawet jeśli ktoś mówi o uczniach, którzy wypisują się z religii, to zjawisko widoczne jest w Warszawie, może we Wrocławiu, ale nie w całej Polsce - ocenił.

Jak podkreślił dyrektor ISKK SAC, dr hab. Marcin Jewdokimow, zebrane dane dostępne są dzięki pracy wszystkich proboszczów w Polsce, a także współpracy z Episkopatem Polski, Ośrodkiem Badań nad Geografią Historyczną Kościoła w Polsce KUL oraz firmą GIS-Expert opracowującą mapy. Poinformował też, że ISKK wypracowuje nowy sposób sprawozdawczości - już połowa diecezji w Polsce przekazuje swoje dane elektronicznie, co prawdopodobnie zdecydowanie przyspieszy ich opracowywanie.

Spotkania zarządu Polskiej Federacji Ruchów Obrony Życia z bp. Markiem Marczakiem, Sekretarzem Generalnym Konferencji Episkopatu Polski

W dniu 29 października 2024 r. zarząd Polskiej Federacji Ruchów Obrony Życia, został przyjęty przez bp. Marka Marczaka, Sekretarza Generalnego Konferencji Episkopatu Polski.

W Polsce od ponad 30. lat działa Polska Federacja Ruchów Obrony Życia i obecnie zrzesza 38 ruchów i organizacji prorodzinnych. Członkowie Zarządu Federacji Życia przedstawili konieczność i możliwości działań odnośnie szeroko rozumianej ochrony ludzkiego życia od poczęcia do naturalnej śmierci. Jest to szczególnie istotne wobec podważania od kilkunastu miesięcy fundamentalnego prawa człowieka do życia od poczęcia, czego wyrazem są projekty prawne zmierzające do wprowadzenia aborcji na żądanie czy wytyczne Minister Zdrowia w tej sprawie.

W tej sytuacji konieczny jest sprzeciw i opowiedzenie się za ochroną godności człowieka od początku jego życia, w tym poprzez działania pomocowe oraz edukacyjne – promujące prawo do życia oraz wiedzę o rozwoju prenatalnym człowieka (m.in. poprzez konferencje,

upowszechnianie materiałów na ten temat oraz o skutkach aborcji i stosowania środków poronnych).

Członkowie Federacji Życia z niepokojem odnoszą się do łamania wolności słowa przez jednostronne zaangażowanie mediów mainstreamowych na rzecz wprowadzenia aborcji na życzenie oraz pomijanie informacji o faktycznych opiniach Polaków, którzy w większości opowiadają się za życiem (Komunikat z badań CBOS nr 20/2024).

Najwyższy niepokój budzą też projekty Ministerstwa Edukacji Narodowej dotyczące rezygnacji z przedmiotu Przygotowanie do Życia w Rodzinie w szkołach oraz wprowadzenia permissywnej edukacji seksualnej w ramach tzw. edukacji zdrowotnej, z pominięciem zgody rodziców.

Federacja Życia opowiada się za wycofaniem wytycznych Ministerstwa Zdrowia dotyczących warunków dokonywania przerywania ciąży, które wprowadzają zamęt prawny oraz stanowią zagrożenia dla zdrowia i życia kobiet. Wywołują nacisk na placówki medyczne, aby obawiały się odmowy przeprowadzenia aborcji i to nawet w sytuacji, gdy istnieją wyraźne prawne i medyczne wskazania do odmowy.

W imieniu Polskiej Federacji Ruchów Obrony Życia Jakub Bałtroszewicz – prezes

Dzień skupienia Ruchu Rodzin Nazaretańskich

Do odkrywania pokory Nazaretu, prostoty „małej drogi” oraz przyjaźni ze św. Małą Tereską, a także by „Maryi zawierzyć swój dom” zachęcali przedstawiciele Ruchu Rodzin Nazaretańskich (RRN). 30 listopada br. animatorzy i członkowie wspólnot z całej Polski przeżywali na Jasnej Górze dzień skupienia przed rozpoczynającym się nowym rokiem liturgicznym. Spotkanie przebiegało także w duchu wdzięczności za nauczyciela zawierzenia Maryi - ks. Andrzeja Buczela, współzałożyciela Ruchu Rodzin Nazaretańskich w trzydziestą rocznicę jego śmierci.

Dzień skupienia był przede wszystkim okazją do formacji animatorów, odpowiedzialnych za swoje małe wspólnoty działające przede wszystkim przy parafiach. Jak zapewniają animatorzy, tu umacniają swoją wiarę, uczą się przeżywać codzienność w Bożym Duchu.

Genowefa Pawłowicz z Piątnicy do Ruchu należy już 25 lat. Jak twierdzi przez ludzi wspólnoty, kapłanów, kierownictwo duchowe, rekolekcje różnego typu odkrywa prawdę o sobie i o Bogu, działanie Boga w swojej codzienności. Zaświadcza o owocach duchowego rozwoju swojego i rodziny. – Cieszę się, że teraz we wspólnocie i tutaj na Jasnej Górze jest ze mną mój mąż, kiedyś daleko od Boga, mający problem z alkoholem. Poprzez wnuki dzieci się nawróciły. Poprzez lata modlitwy, myślę, że byłam takim kanałem Matki Bożej. Sama też się zmieniłam, zmieniło się moje patrzenie na świat, kiedyś byłam ciągle narzekająca, nieszczęśliwa. Teraz jestem szczęśliwa, widzę jakim skarbem jest wiara – opowiadała Pawłowicz.

Jolanta z diecezji łomżyńskiej do Ruchu Rodzin Nazaretańskich należy od 1996 r. Dorastała w tej wspólnocie, później wychowywała swoje dzieci. – Temu ruchowi zawdzięczamy wiele, jest to przede wszystkim wskazówka do życia. Dzięki formacji jest nam po prostu lżej żyć – przyznaje.

Ks. Dariusz Kowalczyk moderator krajowy RRN, nawiązując do programu spotkania „Maryi zawierzyć swój dom”, zwrócił uwagę na potrzebę niesienia orędzia Bożego Miłosierdzia i ufności, w czasach, kiedy obficie rozlewa się zło i bez-nadzieja. – takim szczególnym „narzędziem” Miłosierdzia Bożego jest Maryja, dlatego zawierzenie Jej jest programem na dzisiejsze czasy – wyjaśniał kapłan.

Ruch Rodzin Nazaretańskich wyrósł z inicjatywy nieżyjących już księży Tadeusza Dajczera i Andrzeja Buczela oraz grupy osób świeckich, którzy utworzyli w 1985 r. w Warszawie pierwszą wspólnotę ewangelizacyjną. Od 1987 r. Ruch Rodzin Nazaretańskich zaczął się rozwijać w wielu diecezjach Polski, a także za granicą. Osoby zrzeszone w Ruchu Rodzin Nazaretańskich starają się zgłębiać w swoim życiu duchowość Świętej Rodziny z Nazaretu. Centrum ich życia stanowi Eucharystia oraz częste korzystanie z sakramentów świętych, a w szczególności z sakramentu pojednania. Ruch czerpie też inspiracje z „małej drogi” św. Teresy od Dzieciątka Jezus, z duchowości św. Maksymiliana Marii Kolbego oraz z orędzia Bożego Miłosierdzia przekazanego przez św. s. Faustynę Kowalską.

W ramach aktualnej posługi apostołskiej Kościoła Ruch włącza się w program nowej ewangelizacji. Członkowie Ruchu dążą do budzenia pragnienia świętości w swoich własnych

środowiskach. Jednym z głównych celów Ruchu jest ewangelizacja rodziny. Zmierza on do formowania takich postaw, dzięki którym ideały rodziny chrześcijańskiej stawałyby się czytelne i bliskie szerokim kręgom współczesnego społeczeństwa.

Uczestnicy jasnogórskiego dnia skupienia dziękowali za życie i dzieło ks. Andrzeja Buczela, współzałożyciela Ruchu Rodzin Nazaretańskich, w trzydziestą rocznicę jego śmierci. Ks. Andrzej Buczel (1951-1994) był doktorem nauk humanistycznych z zakresu psychologii, wykładowcą Wyższego Metropolitalnego Seminarium Duchownego w Warszawie. Z powodu wielkiego oddania posłudze spowiednika nazywano go „apostolem konfesjonau”, „duszołapem”.

BP @JasnaGóraNews/ Jasna Góra

Apostolstwo Dobrej Śmierci u św. Mikołaja

Członkowie Apostolstwa Dobrej Śmierci (ADŚ) z diecezji bielsko-żywieckiej oraz różnych zakątków Śląska, a także z Czech uczestniczyli 30 listopada br. w 22. Regionalnym Dniu Skupienia w sanktuarium św. Mikołaja w Piersćcu na Śląsku Cieszyńskim. Setki pielgrzymów z różnych wspólnot modlitewnych wzięły udział w modlitwie różańcowej i Mszy św. Po raz kolejny wręczono nagrody św. Mikołaja dla osób zasłużonych dla szerzenia idei ADŚ. Szczególne słowa podziękowania usłyszała Lidia Greń-Wajdzik, która przez wiele lat była zelatorem diecezjalnym ADŚ.

Eucharystii przewodniczył dyrektor krajowy ADŚ, ks. Grzegorz Górnik MSF z Klasztornej Górki. W kazaniu ks. Adrian Piecuch MSF podzielił się refleksją na temat apostołstwa oraz pracy z młodzieżą. Posłużył się metaforyczną opowieścią o krainie, gdzie panuje szarość i deszcz, a jedynym wyróżniającym się elementem jest stary człowiek z żółtym parasolem, który wprowadza kolor, nadzieję i radość w tę monotonną rzeczywistość.

„W naszym życiu duchowym takim żółtym parasolem jest krzyż Jezusa Chrystusa. To krzyż przypomina nam, że jest Ktoś, kto nas kocha, kto oddał za nas życie. To znak nadziei, który przemienia szarość naszego życia w coś pięknego i pełnego sensu” – wyjaśnił.

Kaznodzieja podzielił się też osobistą historią o swojej babci, jej zmaganiach z wiarą i chorobą, a także o nadziei, którą niesie chrześcijańska wiara w życie wieczne. Na koniec wezwał do odważnego podążania za Jezusem i czerpania z Jego miłości siły w trudnych momentach życia.

Kapituła powołana przez Apostolstwo Dobrej Śmierci przyznała po raz 17. honorowe nagrody św. Mikołaja osobom szczególnie zasłużonym dla szerzenia idei ADŚ. W gronie tegorocznych laureatów znalazły się zelatorki ADŚ.

Cztery osoby zostały uhonorowane drewnianymi statuetkami św. Mikołaja za ich szczególną działalność w ramach Apostolstwa Dobrej Śmierci oraz zaangażowanie w życie duchowe swoich parafii i wspólnot: ks. Grzegorz Górnik MSF za 10-letnią posługę jako dyrektor krajowy ADŚ, Kazimiera Miła – zelatorka z parafii św. Bartłomieja Apostoła w Hażlachu, Teresa Pindel – zelatorka z parafii św. Jadwigi Królowej w Przyborowie i Urszula Martynkowa – zelatorka z parafii Bożego Ciała w Jabłonkowie na Zaolziu.

Specjalne podziękowania od bielsko-żywieckiego moderatora ADŚ ks. Marcina Wróbla otrzymała Lidia Greń-Wajdzik, która z powodu choroby poprosiła biskupa o odwołanie jej z pełnionej przez ponad dwie dekady funkcji zelatora diecezjalnego Apostolstwa Dobrej Śmierci. Ks. Wróbel wspominał liczne działania modlitewne i charytatywne, jakie przez lata zainicjowała Lidia Wajdzik, wyraził podziw dla jej postawy i ewangelizacyjnego zaangażowania.

Lidia Greń-Wajdzik wyznała, że jest wzruszona. „Kiedy patrzę na ten tłum, który gromadził się tu przez 22 lata, zawsze przed figurą św. Mikołaja, wspominam nasze wspólne chwile, gdy upraszałyśmy różne cuda i łaski. Dzisiaj chciałabym podziękować Bogu w Trójcy Jedynemu za to, że powołał mnie, by zajmować się wspólnotą Apostolstwa Dobrej Śmierci i ją rozszerzać” – podkreśliła i wskazała, jak bardzo ważna jest wspólna modlitwa, która dociera do Boga.

Pielgrzymi wzięli udział w nabożeństwie do św. Mikołaja z uczczeniem jego relikwii.

Apostolstwo Dobrej Śmierci działa w około 80 parafiach diecezji bielsko-żywieckiej. ADŚ pielgrzymuje do Piersćca oraz sanktuarium Matki Bożej Bolesnej w Bielsku-Białej Hałcnowie.

Główna siedziba ADŚ znajduje się w Tinchebray we Francji. 30 maja 1987 r. w najstarszym sanktuarium maryjnym w Górcie Klasztornej kard. Józef Glemp oficjalnie zatwierdził polską filię stowarzyszenia.

30-lecie Stowarzyszenia Pomocników Mariańskich

W sobotę, 26 października br., Stowarzyszenie Pomocników Mariańskich uroczyście świętowało w Warszawie 30-lecie swojej działalności. Jubileuszowe wydarzenie zgromadziło licznych wolontariuszy, pracowników oraz przyjaciół Stowarzyszenia, którzy wspólnie uczcili trzy dekady zaangażowania w pomoc i wsparcie dla najbardziej potrzebujących.

Uroczystości w kościele pw. Najświętszej Maryi Panny Matki Miłosierdzia rozpoczęły się koncertem Macieja Miecznikowskiego, który swoją muzyką nadał wydarzeniu szczególnie wzruszający charakter. Następnie odbyła się uroczysta Msza Święta pod przewodnictwem Prowincjała Polskiej Prowincji Zgromadzenia Księży Marianów, ks. Eugeniusza Zarzecznego MIC, która była celebrowana wspólnie z obecnym oraz byłymi księżmi-dyrektorami Stowarzyszenia. Jak podkreślił ks. Zarieczny, łączy nas jubileusz. Już od starożytności, od czasów biblijnych Bóg zapraszał nas do świętowania. Spoglądamy wstecz w obecności Pana Boga, by Mu podziękować za to, co się wydarzyło. Ks. Łukasz Wiśniewski MIC w krótkiej przemowie dodał, że dzięki działalności Stowarzyszenia możliwa była także promocja modlitwy za zmarłych, co było szczególnym pragnieniem, założyciela marianów, św. Stanisława Papczyńskiego.

Po Mszy Świętej zgromadzeni wzięli udział w agapie, która stanowiła okazję do rozmów, wymiany wspomnień i integracji środowiska wspierającego działalność Stowarzyszenia. Punktem kulminacyjnym spotkania był jubileuszowy tort, który symbolizował radość z minionych lat oraz nadzieję na dalszą, owocną przyszłość. Jubileusz 30-lecia był czasem pełnym wdzięczności i refleksji nad dotychczasową pracą Stowarzyszenia Pomocników Mariańskich, nieustannie niosącego pomoc tym, którzy tego potrzebują. Z serca dziękujemy wszystkim obecnym oraz tym, którzy przez lata wspierali naszą misję!

Stowarzyszenie Pomocników Mariańskich jest organizacją działającą przy Zgromadzeniu Księży Marianów. Celem działalności jest ewangelizacja i pomoc najbardziej potrzebującym; wsparcie duchowe osób świeckich; modlitwa w powierzonych intencjach. Stowarzyszenie buduje kościoły, kaplice, szkoły, przedszkola i studnie w krajach misyjnych. Wspiera rodziny cierpiące z powodu wojen, konfliktów zbrojnych i klęsk żywiołowych. Dożywia oraz edukuje dzieci i młodzież w krajach misyjnych.

35. rocznica powstania pierwszego w Polsce Stowarzyszenia Rodzin Katolickich

Stowarzyszenie Rodzin Katolickich Diecezji Płockiej obchodziło 6 grudnia br. 35. rocznicę postania. Było ono pierwszym w Polsce tego typu stowarzyszeniem po roku 1989. Mszy św. dziękczynnej w kaplicy Szkół Katolickich w Płocku przewodniczył bp Roman Marcinkowski. – Trwajcie w świętym uporze – zwrócił się do członków stowarzyszenia. W programie uroczystości była konferencja formacyjna ks. Jacka Prusińskiego, ojca duchownego w tychże szkołach.

Uroczystości jubileuszowe rozpoczęły się w kaplicy św. Stanisława Kostki na terenie Szkół Katolickich w Płocku, z udziałem przedstawicieli kół parafialnych Stowarzyszenia Rodzin Katolickich. Mszy św. koncelebrowanej przewodniczył biskup senior Roman Marcinkowski. – Dzisiaj obserwuję wyjątkowy atak na małżeństwo i rodzinę, Myślę, że i wy jesteście tego świadomi. Św. Łucja powiedziała, że „ostateczna bitwa pomiędzy Bogiem a królestwem szatana zostanie stoczona w kwestiach małżeństwa i rodziny”. Natomiast Jan Paweł II, święty, w swoim podczas trwania Roku Rodziny powiedział, że „przyszłość ludzkości i przyszłość Kościoła zależy od rodzin” – przypominał hierarcha. Przed rozesłaniem bp Marcinkowski zachęcał zebranych do trwania w „świętym uporze” działania dla małżeństw i rodzin oraz podejmowania kolejnych ważnych inicjatyw w Stowarzyszeniu Rodzin Katolickich.

Po Mszy św. jej uczestnicy przeszli do auli bł. abp. Antoniego Juliana Nowowiejskiego, gdzie za obecność, współpracę i życzliwość podziękował dr Witold Wybult, prezes SRK DP. W programie jubileuszowego spotkania znalazła się też konferencja ks. Jacka Prusińskiego pt. „Wartość ufnej modlitwy w życiu chrześcijanina - przykłady świętych małżeństw”. – Aby człowiek mógł się prawidłowo rozwijać duchowo, rozmowa z Bogiem musi być podstawowym elementem jego życia, a przykład świętych i błogosławionych, którzy z modlitwy uczynili nieodzowną cechę działalności, tylko potwierdza tę ważną prawdę: „Modlę się, aby dobrze żyć” – to dobre streszczenie życia wielu ludzi wierzących - powiedział duchowny. Autor konferencji wymienił kilka

par świętych małżonków, którzy „stanowić mogą wzór ufnej modlitwy dla współczesnych małżonków”. Byli to: Maria i Alojzy Beltram Quattrocchi, Zelia i Ludwik Martin – rodzice św. Teresy z Lisieux, Józef i Wiktoria Ulmowie, Emilia i Karol Wojtyłowie – rodzice św. Jana Pawła II.

Podczas spotkania wręczono okolicznościowe dyplomy wyróżniającym się współpracownikom stowarzyszenia. Przekazano je m.in. Annie Grędeckiej, Annie Masłowskiej, Małgorzacie Ochocińskiej, Jakubowi Rososińskiemu i Danucie Rybie – udzielającym porad w ramach działającej Poradni Rodzinnej; Edycie Gołębiewskiej-Borczyk, Beacie Szymczak i Joannie Popowskiej – prowadzącym zajęcia w Klubie Seniora „Szansa”; Agacie Piekarskiej i Katarzynie Niewinowskiej – prowadzącym zajęcia językowe dla seniorów.

Kielce: mężczyźni przeszli ulicami miasta modląc się na różańcu

Msza św., a po niej tzw. męski różaniec i procesja, gromadzą w pierwsze soboty miesiąca w parafii Niepokalanego Serca NMP w Kielcach mężczyzn z różnych stron diecezji. To odpowiedź mężczyzn na potężny kryzys męskości i ojcostwa w dzisiejszym świecie – powiedział przed wyruszeniem procesji bp Andrzej Kaleta

Mszy św. z tej okazji, w kościele przy ul. Urzędniczej przewodniczył bp Andrzej Kaleta. W homilii nawiązał do nadchodzącego Roku Jubileuszowego 2025 i ogłaszającej go bulli Franciszka "Nadzieja zawieść nie może"

Bp Kaleta mówił także o zadaniach chrześcijan i ich misji w świecie, gdzie wciąż spotyka się osoby mające „pragnienie Dobrej Nowiny o zbawieniu, którą przyniósł Jezus”. – W ewangelicznych Dunastu możemy odnaleźć także siebie – stwierdził duchowny.

Odnosząc się do idei różańca mężczyzn, zauważył, że tysiące mężczyzn odmawia różaniec, manifestując w ten sposób swoją wiarę na ulicach miast Polski i Europy. - Jest to ich odpowiedź na potężny kryzys męskości i ojcostwa w dzisiejszym świecie – podkreślał w homilii bp Kaleta.

- Liczba świadectw mężczyzn nawracających się do Boga, wracających do swoich rodzin, do dzieci, wychodzących z nałogów, pokazuje skuteczność modlitwy różańcowej – zauważył. Jak dodał, „mężczyźni odmawiając różaniec formują się w oparciu o maryjną duchowość. Uczą budowania głębokich, mocnych i trwałych relacji z Bogiem, z drugim człowiekiem i ze sobą samym”.

Po zakończeniu Mszy św. mężczyźni, w tym spora grupa młodych, ze sztandarami i emblematami parafialnymi oraz maryjnymi w rękach, wyruszyli ulicami miasta w kierunku Podkarczówki, do kościoła św. Wincentego Pallottiego. Nieśli figurę Matki Bożej i odmawiali różaniec.

* * * * *

II Krucjata Modlitwy w intencji Ojczyzny

Grudzień 2024 – Za rodziny skłócone, zagrożone rozpadem, by podjęły, dialog, przebaczenie oraz pojednanie.

Styczeń 2025 - Za katolików o odwagę działania, aby nie trwali w bezradności wobec wprowadzania w Polsce zmian niezgodnych z prawem.

* * * * *

Kalendarz najbliższych spotkań ORRK

1 lutego 2025 r. - Spotkanie Rady Programowej ORRK, godz. 10.30

12 kwietnia - Spotkanie Plenarne ORRK, Dom Pielgrzyma „Amicus”, godz. 10.30

* * * * *

Publikacja Ogólnopolskiej Rady Ruchów Katolickich

01-015 Warszawa, Skwer Ks. Kard. Stefana Wyszyńskiego 6; serwis.orrk@tlen.pl

Redakcja: Krystyna Bolewska, Katarzyna Górską-Łazarz, Regina Pruszyńska, Joanna Toczko
o. Adam Schulz SJ (red. naczelny)